

A FELSŐ-BORSODI
EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE
1902. SZEPTEMBER HÓ 2—3. NAPJAIN
MÁLYINKÁN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1902.

A FELSŐ-BORSODI
EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE
1902. SZEPTEMBER HÓ 2—3. NAPJAIN
MÁLYINKÁN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZLTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1902.

A FELSŐ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1902. SZEPT. 2—3. NAPJAIN MÁLYINKÁN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak.

Vadászy Pál

esperes

és

Ragályi Béla

egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt:

Svingor József

Bartha Mihály

Palcso Károly

Botos József

Bodnár István

papi

Vladár Ervin

Zsóry Gusztáv

világi

tanácsbírák.

Dr. Sáfrán Dezső, *egyházmegyei ügyész.*

Szuhay Benedek, *egyházmegyei papi főjegyző.*

Elek József, *egyházmegyei papi aljegyző.*

Molnár László, *egyházmegyei világi aljegyző.*

Batta József, Barna Gyula, Bárdos István, Csapó János, Csizmadia Jenő, Demeter Bertalan, Doktor Gyula, Farkas József, Kazay Géza, Kazay Sándor, Mindszenti Imre, Nagy Barna, Némedi József, Rácz Endre, Rozgonyi László, Tóth János lelkészek, Csiky Zoltán, Pataki János, Simon Gyula, Lengyel Gyula s.-lelkészek.

A tanítói testület részéről mint képviselők: Nagy Sándor, Gööz Ferencz.

Ezen kívül tanítók, egyházak küldöttei és nagyszámu hallgatóság.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye 1902. szept.
2—3. napjain Mályinkán tartott őszi közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

1. Esperesünk a gyűlés működésére Isten áldó kegyelmét és segedelmét kérő buzgó imája után egyházmegyei gondnokunk a jelen voltakat szívélyesen üdvözölvén,

a közgyűlést megnyitotta.

2. Esperesünk felolvassa a tavaszi közgyűlésünk óta egyházmegyénkben történt nevezetesebb eseményekről készített jelentését.

Közgyűlésünk midőn e hű jelentésért köszönetet szavaz, ezt szóról-szóra jegyzőkönyvébe veszi.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyei tavaszi közgyűlésünk óta semmi nagyobb, fontosabb esemény nem történt egyházmegyénk életében az egyházi adózási viszonyokra vonatkozó adatok kimutatásán kívül, a mi ugyan magában véve is igen nagy horderejű, mert nézetem szerint kapcsolatos levén az 1848. évi XX. t.-cz. gyakorlati megoldásával, egész jövőnkre, prot. egyházi életünk minden ágú fejlődése kiható országos jelentőségű mozzanatnak tekinthető: de miután ez nem csupán egyházmegyénk érdekeit érinti, kizárólagos jellegűnek ránk vonatkozásában nem mondható. E kimutatás azonban egészen kielégítőnek, teljesen korrektnek nem mondható, mert nem ölel fel egész részletességgel, pontossággal minden jövedelmi és kiadási adatot, s így a hozzáfűzött reményeknek — ha csak a régebbivel nem combináltatik — talán meg sem felel. De ne mondjunk előre bírálatot a jövő méhében rejlő e nagy munkálat

fölött. Hiszem, hogy az ügy fontosságához mértén fognak az illető megbizottak annak elkészítéséhez, s az összehordott nyers anyagot lelkiismeretesen, szorgalommal párosult szakértelemmel fogják feldolgozni. Mert lehetőleg a legjobbat alkotni a főczél, ami méltó lesz nemcsak a bizottsághoz, hanem hazai ev. ref. egyházunkhoz is, s a mi alapúl szolgáljon a régen várt segélyezésnek is.

De legjobban érezhető baj gyanánt csatlakozik a régiekhez a s.-lelkész hijány. Nem tudjuk a lelkészi és a segédlelkészi állomásokat betölteni, a minek aztán az illető egyházak vallják kárát legjobban minden tekintetben. Legjobban kidomborodik e baj a szakácsi egyházban, hol a hívek szinte epedő nyugtalansággal, s más vallásfelekezetűek közé ékeltségüknel fogva bizonyos aggodalommal, sőt a lemondás csüggettségével néznek egyházunknak nemsokára bekövetkező szétzüllése felé; mert a hívek számának fogyásával arányban növekedő egyházi terhek alól szabadulni vágyó egyháztagnak elkeseredése fokozódni fog a jövőben, s minden csalogatás önként jelentkező alkalomnak kinálkozik egyházuk elhagyására. És én bizonyos fokú sajnálkozással, sőt részvétellel hallgatom a nálam több ízben megjelent egyházi küldöttek ajkáról elszállott panasz keserűségéből fakadó azon kérdést, mi lesz a mi egyházunkból pap nélkül? Igaz, hogy a felügyelő laki lelkész minden vasárnap hirdeti egyszer közöttük az igét: de már másodszer a róm. cath. templomban jelennek meg sokan. Azért foglalkoztam ily hosszadalmas részletességgel e kis egyház ügyével, mert erősen ragaszkodva őseik hitéhez, minden tőlük kitelhető eszközök felhasználására készek, lelkésztanítói állomásuk betöltése végett, — vagyis érdemesnek tartom ügyöket a tüzetesebb megfigyelésre, s ebből eredő gondoskodásra.

Többire nézve jelenthetem, hogy egyházmegyénk életét semmi nagyobb veszélyesebb hullámverés meg nem zavarta, sem az anyagi ügyek vezetésénél, sem az egyházak és hivatalnokaik közötti viszony fentartása tekintetében, sőt azt jelezhetem, hogy a „skontro“ kivételével, a beadványok, kérvények száma kevesebb, mint eddig, a mi javunkra jegyzendő körülménynek mondható. A második félévi kongrua 5789 k 38 f kiosztatott.

Mielőtt szokott jelentésemet bevégezném, egy kegyeletes kötelességet kell teljesítenem; letenni a megemlékezés koszorúját Tóth Menyhért szilvási lelkésztársunk sirjára, ki édes remé-

nyekkel eltelve, lelkesedésének egész melegével lépett lelkeszi állomására, és midőn tetterejének egész teljességével kezdte meg egyházépítési nagy munkáját: ekkor lépett fel ellene erősebb fegyverével a rég sorvasztó betegség, mely f. évi július 19-én csakugyan kioltá a beteges test életerejét, és siró özvegyének, kised árójának, a pásztora felett könnyező hivek nyájának általános résztvétele mellett temettetett el. Nyugodjék békében a föld kebelében, ugy is sokat szenvedett a földön. Sirja felett virasszon a kegyeletes megemlékezés!

Ezek előrebocsátása után rátérhetünk a rendes ügyek tárgyalására. De mielőtt ezt tennénk, szívem mélyéből üdvözlöm a Nagytiszt. Egyházmegyei Közgyűlést, s magamat tapasztalt kegyességébe, jóindulatába a legmélyebb tisztelettel ajánlom.

3. Tárgysorozat előtt Szuhay Benedek papi főjegyző indítványozza, hogy mondaná ki egyházmegyénk is azon több egyházmegyébe divó jó és kívánatos szokást határozatilag, hogy a gyűlés tárgysorozata jövőben nyomtatásban a közgyűlés tagjainak kiosztatik miheztartás végett, mert ezzel az érdeklődést közgyűléseink iránt még jobban felköltjük s biztosabban mehe-tünk a tárgyalásokon keresztül.

Közgyűlésünk ez indítványt egyhangulag elfogadja s föl-kéri esperesét, hogy jövőben a tárgysorozat összeállítását eszkö-zölje s illő időben osztassa ki; habár a 8 napi határidőn belől beadott halasztást egyáltalán nem tűrő ügyeket tárgyalni lehet akkor is.

4. Balogh István, Szekrényessy Árpád, Miklós Ödön, Gróf Vay Tihamér, Dobozy István, Bárczay László, távolmaradásukat igazolván

elmaradásuk tudomásul vétetett.

5. Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 4. és 6. pontjára vonatkozólag felolvastatik az a két köszönő levél, melyet Tisza Kálmánné Önagyméltósága és Dókus Ernő a jól eső megemlé-kezésért küldöttek elnökségünkhöz.

Tudomásul vétetik.

6. Bakos János Meszesre, Balogh Gyula Damakra, Szabó Benjámín Lakra, Tóth László Bánfalvára, Jakó Irma Szilváásra,

Farkas Mariska Visnyóra rendes tanítóul, illetve tanítónőnek megválasztatván ;

Mindnyájan bemutatott okmányaik és a választást igazoló presbyteri jegyzőkönyv alapján beerősítettnek s az esküt mindnyájan ünnepélyesen letették, miről nekik a hivatalos bizonyítvány kiadatása elrendeltetik.

7. Juhász Andornak Nyeközsenbe, Csiky Árpádnak Hegy-
megre való megválasztását — mivel okleveles egyének nem pályáztak,

közgyűlésünk tudomásul veszi s utasítja mindkettőt az oklevél megszerzésére s Juhász Andort pedig arra is, hogy minden évben a III. és IV. évi tanfolyam elvégzéséről bizonyítványt tartozik felmutatni.

8. A kondói egyház presbyteriuma bejelenti, hogy az üresedésben levő tanítói állásra a pályázati hirdetményt szabályszerűen közzé tette, de egy pályázó sem jelentkezett. Ennélfogva kéri, hogy az általa ideiglenes minőségben megválasztott Bényei Dániel segédtanítót egyházmegyénk is ideiglenesen erősítse be.

Bár az ideiglenesen megválasztott segédtanító csak egy képezdei osztály elvégzéséről szóló bizonyítványt tud felmutatni, mégis — a kényszerhelyzetre való tekintettel — egy évre ideiglenesen beerősítjük.

9. Olvastatott Bartha Mihály s.-vámosi lelkésznek presbyteriuma nevében beadott kérvénye, melyben a presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyv tanúsága szerint ők az elmozdítás által megüresedett tanítói állást 1902. július hó 20-án Keresztes Jenő IV. éves képezdészszel betöltötték; őt a tanítói állásra eddigi (1901. október—1902. július 20.) kifogástalan magaviseleteért, szelid bánásmódja és tiszteletteljes viselkedéseért, tanításbani szorgalmáért, izléses orgonajátékaért, rendes tanítónak megválasztották, azon világos kikötés mellett, hogy a tanítói oklevelet 1903. július 20-ig megszerezni köteles — ellenkező esetben a presbyterium a tanítói állást megüresedettnek tekintti s a pályázatot azonnal kihirdeti s egyben kéri a választás tudomásul vételét.

Közgyűlésünk a törvény, a több alkalommal, de különösen az 1893. szeptember 5. napján Szendrő Ládán tartott közgyűlési

jegyzőkönyv 10. pontja értelmében hozott elvi határozatok és a méltányossági szempontok figyelembe vétele és kellő mérlegelése után, a vámosi tanítói állás betöltését szavazattöbbséggel jóvá nem hagyja, mivel a pályázat kihirdetve nem volt s nem engedheti egyházmegyénk, hogy az ilyen jó jövedelemmel bíró tanítói állást pályázat vagy meghívás mellőzésével — olyan egyén töltsse be, kinek oklevele nincs. Mert ezzel veszedelmes példát mutatna egyházmegyénk arra nézve, hogy miképen lehetne érdem- és oklevél nélkül is, pusztán a nép ingadozó szeretetében bizva, előlegezett bizalomból a törvény ellenére jutni nagy állásokhoz s lezárni a sorompót még az olyan okleveles tanítóink előtt is, a kik küzdöttek évek óta kisebb állomásokon kitünő sikerrel. S midőn e választást tudomásul nem veszi, utasítja a presbyteriumot, hogy a pályázatot azonnal hirdesse ki, a választást legkésőbb 1903. év január 1-ig foganatosítani legszigorúbb kötelességének ismerje, habár állomását a megválasztott okleveles egyén csak 1903. szeptember 1-ső napján foglalhatja is el.

10. Olvastatott a lelkészi értekezlet 1902. év aug. 5-én Edelényben tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket érdeklő pontjai következők:

a) Miután az értekezleten távolmaradásukat nem igazolták az elnökségnél: Rácz András, Almássy Lajos, Lesko László, Lengyel Gyula:

a magukat nem igazolók a kebelbeli gyámtár javára 4—4 korona birságban elmarasztaltatnak s értekezleti pénztárnok figyelme e körülményre felhivatik.

b) A IV. sz. alatt foglalt azon „*Határozati javaslatot*“, mely az egyházi adózás kérdésében hozatott,

közgyűlésünk tételről-tételre átvizsgálván, szó szerint elfogadja s megfelelő intézkedés végett a főt. egyházkerületi gyűléshez tisztelettel felterjeszti.

c) A VI. sz. pont folytán, mely a ref. papi egyenruha kérdésével foglalkozik:

kimondja közgyűlésünk, hogy a hivatalos papi ruhát — a 3-ik számú mintára — elvben elfogadjuk s gyakorlati életbe léptetését követeljük. Minthogy azonban az E. T. 140. §-ában a hivatalos ruháról intézkedik: a hivatalos papi ruha kérdésére a zsinat-előkészítő bizottság figyelmét felhívjuk, hogy a hozandó

törvény büntető záradékkal rendelje el annak viselését. Ez indítvány fölterjesztetik a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

d) A VIII. sz. pontban foglalt azon határozatot, mely szerint nyári vasárnap délutánonként necsak a leányok, de a legények is marasztaltassanak bent a templomban vallás erkölcsi oktatásra s az ifjusági egyesületek felállítása javasoltatik:

Közgyűlésünk egyhangulag elfogadja, felhívja, sőt utasítja lelkészeit, hogy a lelki gondozás sikeresebb alkalmazhatása szempontjából — hol ez eljárás szokásban nem volna — hassanak oda a lelkipásztorok, hogy e sok eredménnyel biztató lelki gondozási mód mindenütt alkalmaztassék, hogy fiatalságunkat éber figyelemmel kísérve, hasznos és áldozatkész tagjaivá növeljük anyaszentegyházainknak.

e) A IX. sz. pont folytán, mely temetések alkalmával a gyülekezeti éneklés meghonosítását óhajtja:

Közgyűlésünk nemcsak elvben fogadja el, de a legszigorúbban utasítja lelkészeit és tanítóit, hogy jövőben minden gyülekezet kebelében honosítsák meg azon főlemelő, lebilincselő szép szokást, hogy a gyülekezet együttesen énekeljen. Hozzuk közelébb a temetésekre nagy számmal összesereglett népet az által is magunkhoz és egyházunkhoz, hogy vallásos érzelmének halotti éneklésében kifejezést adhasson mindannyiszor, valahányszor a kegyelet koporsók mellé szólítja.

f) A XI. sz. pontban foglalt azon határozat, mely a zsinatra küldendő tagok miként való választásáról szól:

Közgyűlésünk elfogadja s határozatilag kimondja, hogy jövőben nem egyházmegyénként, de a kerület összes egyházaival által óhajtja választani a zsinatra küldendő tagokat, hogy a bizalom minél szélesebb alapokra legyen fektetve s a valódi protestáns elv is diadalra jusson. E lajstromos szavazás mellett való állásfoglalás pártolás végett fölterjesztetik a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

g) A XII. sz. pont folytán, mely a f.-borsodi lelkészek és világi hivatalnokok önéletrajzai lemásolásáról szólnak,

Közgyűlésünk jóleső örömmel veszi tudomásul s főjegyzőnek lankadatlan buzgalmaért, fáradságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

h) A XIV. sz. pont azon határozatát, mely Sáfrán Mihály és Sáfrán Lajos lelkészekre vonatkozik,

Közgyűlésünk elfogadja és megerősíti, mert nem akarja azt, hogy e virágzásnak indult s már is sokra hivatott értekezlet a közönyösség és részvétlenség által pusztulásnak induljon.

i) A jegyzőkönyv többi pontjai tudomásul vétettek.

11. Olvastatott a tanügyi bizottság 1902. évi aug. 20-án S.-Szentpéteren tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket érdeklő pontjai következők:

I.

a) Első pontja magában foglalja a Bodnár István tanügyi bizottsági elnök nagy gonddal összeállított jelentését egyházmegyénk iskoláinak szellemi és anyagi állapotáról, melynek tanúsága szerint a tanügy az elmúlt évben nem hanyatlott, de emelkedett.

Ezen elnöki jelentés szerint a körlátogatók a nyolcz körbe osztott 60 iskolát a törvény által meghatározott időben meglátogatták, vizsgálataik eredményét kellő időben beterjesztették

A mult évekhez képest most már úgy az értelem fejlesztésre, mint a könyvnélkülözésre és ítélő tehetség fejlesztésre átlag szólva, több gond van fordítva. A vallás- és énektanítás pedig mind a 60 iskolában kifogástalan, a mi a legszebb dicsérete tanítóinknak.

Nincsenek kellőleg fegyelmezve a növendékek Berentén.

A kiszabott tananyag egészben van keresztül vive 19 iskolánál; nagyrészen 20 helyen, kis részben 18 helyen.

Az előirt írásbeli dolgozatok többé-kevésbé a legtöbb iskolában megvannak; csupán Dövényben nincs írásbeli dolgozat. Csupán szépirási dolgozat nincs Radistyánban; számtani nincs Szuhogyon; nyelvtani S.-Velezden; nyelvtani és számtani hiányzik Szendrón, Rudobányán, F.-Kelecsényben, F.-Nyárádon, Edelényben, Zilizen, Vámoson, Tapolcsányban, Nekézsenyben, Mályinkán; tehát 10 helyen.

A tanterem nem megfelelő: Parasznyán, R.-Szenden, Varbón, Nyekézsényben, Dédesben, Visnyón, Szendrő-Ládon, Ládbesenyőn, Hegymegen.

Tankönyv kiányzik: R.-Szenden s Edelényben néhányak.

Az iskolai év — kevés kivétellel — a törvényes időben nyitattott meg. Járvány miatt — több-kevesebb ideig — szünetelt az iskola 12 helyen.

Az iskolai naplók hiányzanak: Dövényben, Berentén, Rakacza-Szenden, mind a három; a „B“ hiányzik: Tapolcsányban, Borsodon, Ziliczen, Bódván; az „A“ hiányzik Mályinkán.

Tetemesebb mulasztás fordult elő Varbón és D.-Horváton a polgári előjáróság erélytelensége miatt.

II.

Egyházmegyénk 60 iskolájában 44 rendes, 10 ideiglenes, 3 lelkésztanító; 3 helyen: Nyekézsényben, Hegymegen és Szakácsiban nincs tanító.

Oklevél nélküli tanító van: Kondón, Lászlófalván, Berentén, F.-Kelecsényben, S.-Vámoson, Mályinkában, Lakon, Damakon. Sz.-Jakabon, F.-Nyárádon, 10 helyen.

Lelkek száma: 26,670. 6—12 éves iskolaköteles: 1626 fi, 1719 leány; összesen: 3345. Tavaly volt a lélekszámnak 12·3°/_o-a, most 12·9°/_o. Iskolát gyakorolt: 1603 fi; 1688 nő; összesen 3291. Tavaly gyakorolta az iskolát a kötelesek: 98·49°/_o-a; most: 98·62°/_o. Ismétlő iskolaköteles van: 631 fi; 634 nő; összesen: 1265. Gyakorolta az iskolát 590 fi; 608 nő; összesen: 1198; tavaly 1112; kedvezőbb a viszony 3·40°/_o-kal.

Legnépesebb a d.-horváti iskola 185 növendékkel egy tanító vezetése alatt.

Hat osztályba taníttatnak a növendékek 38 iskolában, öt osztályba 12 helyen. Négy osztályba, 4 helyen; három osztályu a r.-szendi iskola.

Kitünők: a szentpéteri legnagyobb és közép iskola, kápolnai, parasznyai, bábonyi, ecsegi, velezdi, borsodi, hangácsi, dédesi, visnyói, szilvási fiiskola, s.-kazinczi mindkettő, f.-barczikai, ivánkai, szalonnai, abodi, d.-horváti, szuhogyi, vadnai, kazai, hegymegi, laki, összesen: 24.

Dicséretesek: a szentpéteri kis iskola, varbói, kondói, lászlófalvi, ózdi, bánhorváti, bánfalvi, finkei, zilizi, nyomári, bódvai, szilvási leányiskola, nekézsenyi, tardonai, mályinkai, alacscai, sz.-ládi, meszesi, martonyi, szendrői, r.-bányai, f.-kelecsényi, dövényi, f.-nyárádi, balajti, összesen: 25 iskola.

Kielégítők: a radistyáni, barczai, edelényi, s.-vamosi, tapolcsányi, berentei, ládbessenyői, r.-szendi, szentjakabi, összesen: 9.

Vizsga nem volt tartható: Szakácsiban, mivel sem lelkész, sem tanító nincs, — Damakon, mivel a tanító vizsgázni volt.

Más vallásu iskolába járnak: Kazán 2, Szendrőben 2, Edelényben 1, Finkén 2, Tapolcsányban 1, Szilváson 1, összesen: 9.

A más vallásu iskolába járók vallásos oktatásban nem részesülnek Szendrőben, mert birságolás daczára sem járnak vallás órára.

Más vallásuak jártak iskoláinkba: r. kath. 124; g. kath. 19; ág. ev. 18; izraelita 67. Állami- és községi iskolába járnak: 171; ismétlő iskolába 61.

Iskolai könyvtár van 15 helyen. Tavaly volt még: Borsondon, Edelényben, Hangácson, Vámoson, Bódván, Szendrőben, Abodon.

A tanító nem pontosan fizettetik: Varbón, Radistyánban, Alacsán, Vadnán, Szilváson, Edelényben, Finkén.

Tanterem törvényszerű 48; nem törvényszerű 9 helyen.

A tanítók évi jövedelme 55.605 korona. Legtöbb jövedelme van a szentpéteri litanítónak 1852 korona; legkevesebb a berenteinek 500 korona.

Államsegélyes tanító van 19; 5617 koronával; korpótlékos tanító van 35; 3500 koronával.

b) A bizottsági jkönyv 2. pontja szerint kívánatosnak tartja tanügyi-bizottság, hogy ahol iskolai naplók hiányoznak, e mulasztásért első sorban mindig az iskolaszéki elnök s a tanító csak másodsorban tétessék felelőssé.

Közgyűlésünk e javaslatot elfogadja s egyben a legszigorubban birság terhe alatt utasítja a berentei, dövényi, r.-szendi, tapolcsányi, borsodi, zilizi, bódvai, mályinkai, iskolaszéki elnököket, hogy a még hiányos naplók beszerzéséről s bekötéséről gondoskodjanak s a tanítók csak akkor sujtatnak 2—2 korona birsággal, ha azokat pontosan nem vezetnék.

c) A varbói, d.-horváti, berentei egyházak iskolaszéki elnökségét utasítani kéri, hogy a mulasztás meggátlása érdekében egyházmegyei elnökséghez tegyenek jelentést.

Közgyűlésünk utasítja nevezett iskolaszéki elnököket, hogy a mulasztás meggátlása czéljából birság terhe mellett a szükséges jogorvoslatot tegyék meg.

d) A szendrői más vallásu iskolába járókat, mivel ez évben sem jártak vallás órákra — utasittatni kéri, hogy a törvény követelményeinek tegyenek eleget.

Közgyűlésünk utasítja a szendrői iskolaszéki elnökséget, hogy a baj orvoslása végett a tek. kir. tanfelügyelő, illetve közgazgatási bizottsághoz folyamodjék.

e) Mivel az alacskai, vadnai, szilvási, radistyáni, edelényi, finkei és varbói tanítók fizetéséből sok a hátralék:

közgyűlésünk a legszigorubban utasítja nevezett egyházak előljáróit, hogy a tandíjat a polgári hatóság segítségével is szedesse be s tanítóit fizesse ki.

f) Mivel alább irt helyeken ma iskolai könyvtár nincs, holott mult évben volt s mi történt azokkal, nem tudjuk:

Közgyűlésünk utasítja a borsodi, edelényi, hangácsi, vámosi, bódvai, szendrői és abodi egyházi előljáróságot, hogy az iskolai könyvtárak mibenlétéről adjanak egyházlátogatásnak felvilágosítást.

g) Mivel több tanítói lakkal együtt a dédesi állami iskola épülete is rossz, maga a tanterem czélszerűtlen, tanügyi bizottság meggyőződést akarván szerezni arról, hogy ezen iskolai épületnek fenntartása kit terhel:

Közgyűlésünk az állammal kötött szerződést bekérván, azt ide iktatja s egyben utasítja a dédesi egyh. előljáróságot, hogy heterjesztett szerződése értelmében kérje az államtól az új iskolai épület és tanterem mielőbbi felépítését, mivel a mostani csak tetemes átalakítás és megnagyobbítás után felelne meg rendeltetésének.

A szerződés így hangzik:

Másolat.

Nyilatkozat.

A dédesi ev. ref. egyházközsége ezennel kötelezőleg kijelenti, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. minisztérium által Dédes községben állítandó elemi iskola elhelyezésére a hitközség tulajdonát képező iskolaépületet, annak felszereléseit, — a tulajdonjog fenntartása mellett, — állandó használatra díjtalanul átengedi, — az iskolai épületek jókarban tartását, tisztogatását és fűtését elvállalja, oly feltétel mellett, hogy ezen állami iskolához mindig ev. ref. vallású állami iskolatanító fog kineveztetni, ki a *kántori teendőket, a hitoktatást* a hitközségtől nyerendő külön 200 forintnyi évi díjazás mellett teljesíteni köteles.

Ezen nyilatkozat három egyenlő eredeti példányban azzal adatik ki általunk, hogy az ebben elvállalt kötelezettségek teljesíthetésére az 5°/_o iskolai adó az épületek feltartására s a dologi szükségekre engedélyeztetik, — és ez a főtiszt. tiszáninnyi ev. ref. egyházkerület jóváhagyása s a nagymélt. vallás- és közoktatási m. kir. minisztérium elfogadása után válik reánk nézve kötelezővé.

Kelt Dédesen, az ev. ref. egyház 1898. április 8-ikán tartott közgyűléséből.

Némedi József, lelkész.
Lukács János, gondnok.

Rácz Endre,
Fekete Miklós,
Mihály István,
Sütő István,
Makrai János,
Kutter József,

Ezen nyilatkozat, illetőleg szerződés, a főtiszt. tiszáninnyi ev. ref. egyházkerület 1898-ik év május 10—12-én tartott gyűlésének határozata alapján megerősítettik.

Miskolcz, 1898. június 10-ikén.

(P. H.)

Kun Bertalan,
tiszáninnyi ev. ref. püspök.

37253. szám.

„Jóváhagyom.“

Budapesten, 1898. évi december hó 12-én.

A miniszter helyett:

Zsilinszky,
államtitkár.

(P. H.)

h) Mivel jkönyv szerint Dövényben, R.-Szenden, Szakácsiban és Mályinkán semmi iskolai felszerelés nincs, utasítani kéri bizottság az előljáróságot, hogy azt kérelmezzék s ha kérésük eredménytelen lenne, kérjenek segílyt az egyházmegye erre szolgáló alapjából.

Közgyűlésünk bár tudja, hogy csak kivételes esetekben ad az állam iskolai felszerelést ott, hol okleveles tanító nincs: mégis utasítja előljáróságot, hogy jól megokadatolt kérvényben a felszerelést kérni el ne mulasztásák, s ha eredménytelen lenne az újabb lépés, egyházmegyénkhez segíly végett csak akkor forduljanak, a mikor a segíly is — a Tolcsvai Nagy Gedeon alkamatából — meg fog adatni.

i) A jkönyv 3. pontja szerint azt kívánja bizottság, hogy minden egyházban kötelezőleg, a charta értékének megfelelőleg rendelje el főhatóságunk a tandijaknak készpénzre való átváltoztatását.

Közgyűlésünk bár jól tudja, hogy ez belkörüi ügye és alkotmányos joga minden gyülekezetnek; de mégis elvárja a kebelbeli egyházaktól, hogy a tandijat lehetőleg készpénzre változtatva, legalább 4 koronában fizessék és pedig mindenütt a gondnok útján a tanító kezeihez.

k) A 4. pont szerint sérelmes, — sőt törvénytelen azon állapot, hogy sok még igen jövedelmező tanítói állás is oklevél nélküli tanítókkal van betöltve; utasittatni kéri az iskolaszékeket, hogy minden alkalommal tegyenek eleget, ugy a törvény, mint a szabályrendeletben követelt pályázati hirdetéseknek.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul e sérelmes eljárását a presbyteriumoknak. S midőn kimondja újólag, hogy minden tanítói állást okleveles egyénnel kíván betölteni, akár meghívás, akár pályázat útján, egyben elhatározza, hogy oklevél nélküli egyén csak akkor s ott alkalmazható, ha okleveles nem pályázott, vagy a csekély fizetésre még ideiglenes is nehezen akad.

l) A méltányossági szempontból 5. pontjában azt óhajtja elérni bizottság, hogy elnöke jövőben ne csak a körlelkészeket, de a körlátogató tanítókat is értesitse a látogatásról.

Közgyűlésünk ez indítványt határozattá emeli, s e határozatot a T. B. elnök figyelmébe ajánlja.

m) Hatodik jkönyvi pontja szerint Elek József bábonyi lelkész körlátogatói tisztéről 9. évi működés után lemondva, helyette t. bizottság Bárdos István kondói lelkészt ajánlja.

Közgyűlésünk Elek Józsefnek 9 évi odaadó működéseért köszönetet mondva; helyette Bárdos István lelkészt megerősíti.

S mivel az Elek József távozásával a szentpéteri fiók-kör lelkész-elnök nélkül marad: helyette Szuhay Benedek kápolnai lelkész választatik.

n) A nyolcz látogató körben látogatók lesznek jövő évben:

1. Szentpéteri körben: Bárdos István, Kóta Károly.
2. Alacscai körben: Szuhay Benedek, Kőrössy Antal.
3. Szilvási körben: Nagy Barna, Gööz Ferenez.
4. Nyárádi körben: Barna Gyula, Nagy Sándor.
5. Szalonnai körben: Beregszászy Ferenez, Fejérváry Miklós.
6. Vámosi körben: Dakó Lajos, Nagy Jenő.
7. Szendrőládi körben: Bodnár Béla, Mészáros Bálint.
8. Velezdi körben: Mindszenti Imre, Mató János.

o) A 8. sz. jkönyvi pont szerint arra kéri közgyűlésünket, hogy mivel nyári vakatión idején, az iskolás gyermekek a hét-köznapi reggeli istenitiszteletekre nem járnak, s még vasárnap is sok helyen mulasztás van: intézkednék a felettes hatóság, hogy legalább a nagyobb növendékek az istenitiszteletről ne maradjanak el.

Közgyűlésünk noha látja a nehézségeket és akadályokat, melyek e különben szép szándék megvalósítása előtt állanak, mindamellett utasítja a lelkészeket, tanítókat és presbyteriumot, hogy különösen közvizsga idején figyelmeztessék a szülőket és a növendékeket ez ősi s mindenestre dicséretre méltó szokás gyakorlására, hogy harangozáskor az iskolás gyermekek gyűljenek össze, s együtt énekeljenek a templomban.

p) A jegyzőkönyv többi pontjai:

Tudomásul vétettek azon kijelentés mellett, hogy a bizottságnak hasznos működéseért s az elnök hitelesítésével ellátott jegyzőkönyvért közgyűlésünk köszönetet mond.

12. Olvastatott a tanítói testület 1902. aug. 7-én tartott XL. rendes közgyűlésének jegyzőkönyve, melynek

a) 3. pontja szerint a kitűzött pályadíjat ismét Nagy Sándor kazai tanító és elnök nyerte el.

Közgyűlésünk midőn ezt örvendetes tudomásul veszi, megragadja az önként kínálkozó alkalmat és Nagy Sándort — ki a tiszáninneri egyházkerület összes népiskoláiban használt közkedveltségnek örvendő A B C.-nek is szerzője, ki most ujjabbau a tiszáninneri egyházkerület ismétlő iskolásai részére irt Olvasó könyvével is elvitte (társával Fogarassy Jenővel) az első 800 koronás díjat a sárospataki irodalmi kör kebelében, ki tanügyi czikkeivel irányít is vezet is messze vidéken — őt a legszivélyesebben üdvözli. Bár jól tudja, hogy az öntudat édes jutalma a belső embernél a legnagyobb jutalom: mégis ismerve szolgálatainak nagyságát és hasznos voltát, közgyűlésünk e jegyzőkönyvi pontot elismerésül részére megküldi, kívánva, hogy a tanügy szolgálatában még éljen sokáig!

b) 7. pontjában arra kéri a közgyűlést, hogy a most egy éve megalakult „F.-Borsodi Ev. Ref. Tanítók Énekkara“ felvirágoztatása érdekében bizonyos évi segélyt bármely tárból részére kiutalványozni méltóztassék, mert sajnosan kellett tapasztalni, hogy bármennyire óhajtanák is a tagok az énekkart felvirágoztatni, e nemes és szép kötelességeiknek nem tehetnek eleget azért, mert csekély fizetésükből így is 4-féle gyűlésen kell megjelenniök anélkül, hogy fuvar- és napidíj fejében egyházaiktól segélyt kapnának.

Közgyűlésünk a legnagyobb mértékben átérzi a tanítótestület kérésének indokolt és jogos voltát s egyben utasítja a számvevőszéket, hogy a netaláni segélymódozatok forrásáról s a segélyösszegekről tavaszi közgyűlésünknek jelentést tegyen.

c) 8-ik pontjában jelenti, hogy az énekkar alapszabályai értelmében a 3-as elnökséget Botos József, Szekrényessy Arpád és Nagy Sándor elnökök személyében megválasztotta.

Örvendetes tudomásul vétetik.

d) A jegyzőkönyv többi pontjai;

tudomásul vétettek.

13. A visnyói egyház presbyteriuma beterjeszti az államilag segélyezett II-od tanítói állás díjlevelét jóváhagyás végett leendő felterjesztés czéljából.

A beterjesztett iratok közül a presbyteri és egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyvek hiányozván, ezeknek e hó 15-ig esperesünkhöz leendő beterjesztésére az egyházat felhívjuk. Ezen hiányok pótlása után a díjlevél megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre fel fog terjesztetni.

14. A bánfalvai egyház presbyteriuma beterjeszti az énekvezér fizetése és kötelességeiről kiállított díj-levelet 3 példányban, a vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatok kapcsán.

A beterjesztett díjlevél a törvény kívánalmainak megfelelőleg lévén szerkesztve és felszerelve, közgyűlésünk azt megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerülethez felterjeszti.

15. A főtiszt. egyházkerület 1897. évi őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 85. sz. pontjában kimondván azt, hogy miután megvan győződve arról, hogy nemcsak vallási, de nemzetiségi missiót teljesítő abodi leányegyháznak a főt. és mélt. konvent évről-évre megadja a 300 korona segélyt, s ebből kifolyólag annak teljes kiszolgáltatására nézve kötelezettséget vállal:

Fölkéretik a főt. egyházkerület, hogy miután Abod az ottani tanítói állásra alkalmas embert választott ki, a mellett, hogy okleveles tanító, a katechetai teendőket is végzi a legszébb sikerrel, a főt. és mélt. konventhez a 300 korona megnyerése végett fölterjesztést intézni méltóztassék.

16. Tapasztalván közgyűlésünk a konventi jegyzőkönyvek tanusága szerint azt, hogy Abodról missiói jelentés nem szokott küldetni, mulasztásnak minősítettett.

Közgyűlésünk elhatározza, hogy ez évre. Abodra vonatkozó egyházlátogatási jegyzőkönyv másolatban küldessék fel az illetékes főhatósághoz s jövőre az egyházlátogatóság mindig két példányban állítsa ki a jegyzőkönyvet.

17. Az okt. 12-én Mező-Keresztesen tartandó lelkész-szen-
telésre

közgyűlésünk Szentmártoni Dániel martonyi és Demeter Bertalan bódvai ifju lelkészeket ajánlja, rövid életrajzi adataik beküldéséről a papi főjegyző gondoskodván.

18. a) Miután a konventi jegyzőkönyv 80. pontja értelmében a főt. egyházkerületi közgyűlés útján utasította az egyházmegyéket, hogy a tőke-segélyre felvett, de kielégítést nem nyert egyházakat a netalán változott viszonyok alapján újra osztályozzák.

Közgyűlésünk a hegymegi szegény egyházat első sürgősségi sorrendben ajánlja most is, mert ezen egyház az 1899. évi konventi jegyzőkönyv igazolása szerint is első sürgősségi sorrendben ajánltatott egyházmegyénk által.

b) Miután a konventi jegyzőkönyv 80-ik pontja értelmében a főt. egyházkerületi közgyűlés útján utasította az egyházmegyéket, hogy a tőke-segélyre felvett, de kielégítést nem nyert egyházakat a netalán változott viszonyok alapján újra osztályozzák.

Közgyűlésünk a r-szendi egyházat, tekintettel más egyházak szorultabb anyagi helyzetére, most II. sürgősségi sorrendben ajánlja, daczára annak, hogy az 1899. évben tartott konventi ülés jegyzőkönyvének tanusága szerint első sürgősségi sorrendben ajánltatott.

c) Miután a konventi jegyzőkönyv 80. sz. pontja értelmében a főt. egyházkerületi közgyűlés útján utasította az egyházmegyéket, hogy a tőke-segélyre felvett, de kielégítést nem nyert egyházakat a netalán változott viszonyok alapján újra osztályozzák.

Közgyűlésünk az alacsikai egyházat, daczára azon körülménynek, hogy az 1899. évi konventi jegyzőkönyv igazolása szerint második sürgősségi sorrendben ajánlotta, tekintettel súlyos anyagi helyzetére, templomának és iskolájának halasztatlanná vált ujitási nagy költségeire, első sürgősségi sorrendben ajánlja.

d) A lászlófalvi egyház 840 korona segélyért folyamodik.

Tekintettel halasztatlanná vált többnemű építkezéseire, u. m. paplak és iskola dűledező voltára, a nép szegénységére, kevés létszámára: első sürgősségi sorrendben ajánltatik.

e) A d.-horváthi egyház, iskola és tanitói lak építésére kér 8000 korona tőkés segélyt.

Tekintettel az egyház adósságaira, továbbá úgy az egyházi, mint a polgári hatóság által több ízben megsürgetett s bezárásra váró iskola és tanítói lak építésére: első sürgősségi sorrendben ajánltatik.

f) A hangácsi egyház templom-javítás, paplak-építés, iskola-javítás és adósság-törlesztésre kér 7000 koronát.

Tekintettel az egyház csekély létszámára és szegénységére és a nyakába szakadt sokféle építkezési teher viselésére, (templom, paplak, iskola, adósságtörlesztés) első sürgősségi sorrendben ajánltatik.

g) A nekézsenyi egyház templomjavítás és iskolaépítésre kér 2400 korona tőkés-segélyt.

Tekintettel az egyház szegénységére a süllyedés szélén álló iskola építésére és adósságtörlesztésre: második sürgősségi sorrendben ajánltatik.

h) A nyomári társegyház templom-, paplak- és iskola-építésre kér 4500 kor. tőkés-segélyt.

Tekintettel a társegyház szegénységére, más felekezetek közé ékelt voltára, iskola- és rég húzódó paplak építési terheire: második sürgősségi sorrendben ajánltatik.

19. Olvastatott Bartha Mihály vámosi lelkésznek presbyteriuma nevében is beterjesztett kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy a lelkészi és tanítói összeg termény-fizetéseket és tandíj-járulékokat készpénzre változtatván a hivek, ennek jóváhagyását megerősíteni méltóztassék. A gabonának köble 10 kor., a zabnak köble 6 koronával, egy csirke 60 fillér, egy tojás 4 fillérrel váltatott meg.

Közgyűlésünk, mivel a kérvény a szabályszerű presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvvel együtt terjesztettek fel s mivel a termények megváltása közóhaj: e határozatokat jóváhagyás s a 3-3 példányban kiállított díjleveleket megerősítés végett fölterjeszti a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

A mennyiben pedig a díjleveleket az egyház be nem küldené a rendelt időre: az iratok felterjesztése elmarad.

20. A tavaszi egyházkerületi közgyűlés 84. pontja értelmében utasítja tván egyházmegyénk arra, hogy a sajó-szentpéter

egyház által kezelt *Kasza Ferencz*-féle alapítvány végrendelete terjesztessék fel.

Közgyűlésünk az alapító végrendeletét érdemleges intézkedés és a kezelési szabályzat megerősítése tárgyában tisztelettel fölterjeszti.

21. Folyó évi Zilizen tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 8. pontja szerint Demeter Bertalan boldvai lelkész beiktatásával Bartha Mihály és Szekrényesi Árpád t. birák; Kazay Sándor lászlófalusi lelkész beiktatásával Botos József és Miklós Ödön t. birák bizatván meg, jelentik, hogy megbízatásukat pontosan teljesítették.

Jelentésük tudomásul szolgál.

22. Ugyanazon jkönyv 9. pontja értelmében Botos József t. biró jelenti, hogy a varbói egyházban a lelkészi hivatal átadása végett megjelent, a leltározást, valamint a két h.-lelkész, mint előd és utód között a fizetés-leszámolást eszközölte.

Jelentése tudomásul vétetik.

23. Ugyanazon jkönyv 10. pontjára Palesó Károly kiküldött t. biró jelenti, hogy a szakácsii tanítói jövedelem fokozásához jelen viszonyok között államsegély nem eszközölhető, mivel — a tanfelügyelő állítása szerint — ily kis helyen, hol az összes ref., róm. kath., orosz és izraelita tankötelesek száma alig 60, két tanítói állomást az állam kiegészítéssel nem lát el; mivel pedig a róm. kath. tanítói állás részére még 1896-ban 518 kor. államsegély engedélyeztetett, ennél fogva a ref. tanítói hivatal részére államsegély már nem remélhető.

A jelenlegi lelkészi fizetésre — levonván belőle a felügyelő lelkész díjazásait — mint a multban, úgy most sem lehet alkalmas okleveles tanítót kapni. Várakozó álláspontot ajánl elfogadni addig, mig a közel jövőben állami vagy községi iskola létesül Szakácsiban oly feltétellel, hogy az illető kinevezendő tanító mindig ref. vallásu legyen, ki a hivek lelki gondozását is elválnálkülön külön díjazás mellett.

Közgyűlésünk újabban megbizta Palesó Károly és gróf Vay Tihamér szakaszbeli t.-birákat, hogy a helyszínére kimenve, békés egyezség útján állapítsák meg a laki felügyelő-lelkész

részére adandó évi fizetést. Ezen fizetés a jelenlegi lelkész-tanítói jövedelemből levonandó lesz s a felmaradt összegre, — mint tanítói javadalomra — a pályázat kihirdetendő s eredmény esetén okleveles tanítóval betöltendő, ha pedig okleveles egyén nem akad, közgyűlésünk engedélyt ad arra nézve, hogy az állás ideiglenes tanítóval töltsék be, nehogy a gyermekek valláserkölcsei nevelése elhanyagoltassék. Hogy pedig a szakácsi hívek a felügyelő lelkész részére adandó fuvarral ne terheltesse s hogy minél nagyobb összeg maradjon a tanítói jövedelem javítására — a laki felügyelő-lelkész részére az állami kongruából 400 kor. fuvardij eszközendő ki.

Végül Kazay Géza felügyelő-lelkész utasítatik, hogy a kongruából nyert fuvarátalány kieszközlése végett a szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg.

24. Ugyanazon jkönyv értelmében az egyházmegyei gyám-tár alapszabályainak átdolgozására kiküldött bizottság munkálatát beterjeszti.

A munkálat felülbírlás végett — a gyám-tári választmányhoz áttétetik oly utasítással, hogy erre vonatkozó véleményes jelentését jövő évi közgyűlésünkhöz terjeszse be.

25. Ugyanazon jkönyv 27. pontjára vonatkozólag Dávid József lelkész jelenti, hogy a hangácsi lelkészlak építéséhez szükséges anyagok egy része már be van szállítva. Az építkezési szükséglet fedezésére az egyház az egyházkerületi pénztárból 4000 kor. kölcsönt vesz fel, melyet részint a hivekre kivetendő egyházi adóból, részint a közalaptól nyerendő tőkés-segélyből fog letörleszteni. Az építkezés a jövő év tavaszán meg fog kezdődni.

Tudomásul vétetik.

26. Ugyanazon jkönyv 30. pontjára vonatkozólag küldöttség jelenti, hogy Soltész Kálmán szendrői tanító és a presbytérium között lévő vitás kamara ügyben sikerült a békés kiegyezést létrehozni, oly módon, hogy a bérbeadott kamara évi hasznbérének $\frac{1}{3}$ -da a még hátralévő 3 évi bérleti idő alatt panaszos tanítóé legyen, $\frac{2}{3}$ -ada pedig az egyházé; a hasznbéri idő lejártával, a kamara a tanító birtokában megy át.

Ezen egyezség jóváhagyatik, s a további eljárás beszüntetetik.

egyház által kezelt *Kasza Ferencz*-féle alapítvány végrendelete terjesztessék fel.

Közgyűlésünk az alapító végrendeletét érdemleges intézkedés és a kezelési szabályzat megerősítése tárgyában tisztelettel fölterjeszti.

21. Folyó évi Zilizen tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 8. pontja szerint Demeter Bertalan boldvai lelkész beiktatásával Bartha Mihály és Szekrényesi Árpád t. bírák; Kazay Sándor lászlófalusi lelkész beiktatásával Botos József és Miklós Ödön t. bírák bizatván meg, jelentik, hogy megbízatásukat pontosan teljesítették.

Jelentésük tudomásul szolgál.

22. Ugyanazon jkönyv 9. pontja értelmében Botos József t. bíró jelenti, hogy a varbói egyházban a lelkészi hivatal átadása végett megjelent, a leltározást, valamint a két h.-lelkész, mint előd és utód között a fizetés-leszámolást eszközölte.

Jelentése tudomásul vétetik.

23. Ugyanazon jkönyv 10. pontjára Palesó Károly kiküldött t. bíró jelenti, hogy a szakácsii tanítói jövedelem fokozásához jelen viszonyok között államsegély nem eszközölhető, mivel — a tanfelügyelő állítása szerint — ily kis helyen, hol az összes ref., róm. kath., orosz és izraelita tankötelesek száma alig 60, két tanítói állomást az állam kiegészítéssel nem lát el; mivel pedig a róm. kath. tanítói állás részére még 1896-ban 518 kor. államsegély engedélyeztetett, ennél fogva a ref. tanítói hivatal részére államsegély már nem remélhető.

A jelenlegi lelkészi fizetésre — levonván belőle a felügyelő lelkész díjazásait — mint a múltban, úgy most sem lehet alkalmas okleveles tanítót kapni. Várakozó álláspontot ajánl elfogadni addig, míg a közel jövőben állami vagy községi iskola létesül Szakácsiban oly feltétellel, hogy az illető kinevezendő tanító mindig ref. vallásu legyen, ki a hivek lelki gondozását is elvállalná külön díjazás mellett.

Közgyűlésünk újabban megbizta Palesó Károly és gróf Vay Tihamér szakaszbeli t.-bírákat, hogy a helyszínére kimenve, békés egyezség útján állapítsák meg a laki felügyelő-lelkész

részére adandó évi fizetést. Ezen fizetés a jelenlegi lelkész-tanítói jövedelemből levonandó lesz s a felmaradt összegre, — mint tanítói javadalomra — a pályázat kihirdetendő s eredmény esetén okleveles tanítóval betöltendő, ha pedig okleveles egyén nem akad, közgyűlésünk engedélyt ad arra nézve, hogy az állás ideiglenes tanítóval töltsék be, nehogy a gyermekek valláserkölesi nevelése elhanyagoltassék. Hogy pedig a szakácsi hívek a felügyelő lelkész részére adandó fuvarral ne terheltessenek s hogy minél nagyobb összeg maradjon a tanítói jövedelem javítására — a laki felügyelő-lelkész részére az állami kongruából 400 kor. fuvardij eszközlendő ki.

Végül Kazay Géza felügyelő-lelkész utasittatik, hogy a kongruából nyert fuvarátalány kieszközlése végett a szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg.

24. Ugyanazon jkönyv értelmében az egyházmegyei gyám-tár alapszabályainak átdolgozására kiküldött bizottság munkálatát beterjeszti.

A munkálat felülbíralás végett — a gyám-tári választmányhoz áttéteik oly utasítással, hogy erre vonatkozó véleményes jelentését jövő évi közgyűlésünkhöz terjeszse be.

25. Ugyanazon jkönyv 27. pontjára vonatkozólag Dávid József lelkész jelenti, hogy a hangácsi lelkészlak építéséhez szükséges anyagok egy része már be van szállítva. Az építkezési szükséglet fedezésére az egyház az egyházkerületi pénztárból 4000 kor. kölcsönt vesz fel, melyet részint a hívekre kivetendő egyházi adóból, részint a közalaptól nyerendő tőkés-segélyből fog letörleszteni. Az építkezés a jövő év tavaszán meg fog kezdődni.

Tudomásul vétetik.

26. Ugyanazon jkönyv 30. pontjára vonatkozólag küldöttség jelenti, hogy Soltész Kálmán szendrői tanító és a presbytérium között lévő vitás kamara ügyben sikerült a békös kiegyezést létrehozni, oly módon, hogy a bérbeadott kamara évi haszonbérének $\frac{1}{3}$ -da a még hátralévő 3 évi bérleti idő alatt panaszos tanítóé legyen, $\frac{2}{3}$ -ada pedig az egyházé; a haszonbéri idő lejártával, a kamara a tanító birtokában megy át.

Ezen egyezés jóváhagyatik, s a további eljárás beszüntetetik.

27. Ugyanazon jegyzőkönyv 35. pontjára vonatkozólag, küldöttség a szuhogyi tanító javadalmát képező vitás legelőügyben megejtett nyomozat jegyzőkönyvét beterjeszti.

A nyomozat folyamán kitűnt, hogy a szuhogyi ref. tanítói hivatalnak tagosítás előtt volt ugyan a közösből legelője, de nem volt elkülönített legelőterülete; azonban tagosítás alkalmával külön ki lett hasítva számára 4 kh. 800 □-öl legelő terület, épen úgy, mint a róm. kath. lelkész és tanítónak és ezen terület külön is telekkönyveztetett, s ugyanekkor a közös úrbéri legelőhöz való joga megszűnt.

Ezen ügyre kiküldött bizottság javasolja, hogy tagosítási és telekkönyvi alapon a Nt. egyházmegyei hatóság a vitás legelő-illetőség kikeresése iránt további lépéseket ne tegyen.

Közgyűlésünk bizottság javaslatát elfogadja és a vitás legelőügyben a további lépéseket beszünteti, megadja azonban a szuhogyi tanítónak a jogot arra, hogy a közös legeltetésre nézve, időről-időre az úrbéres gazdaközönsséggel békés kiegyezést létesítsen.

28. Ugyanazon jegyzőkönyv 56. pontjára vonatkozólag em. ügyész jelenti, hogy Némedi József dédesi lelkész arra kéri közgyűlésünket, miszerint a tőle behajtatni rendelt gyámtári hátralékot egy szabályszerűen kiállított két biztos jótállóval ellátott kötelezvényvel rendezhesse, és azt részletekben törleszthesse.

Közgyűlésünk Némedi József kérelmét teljesíti s tartozásának szabályszerű biztos jótállókkal ellátott kötvénnyel leendő rendezését engedélyezi, oly feltétellel, hogy tartozását részletekben 1 év alatt okvetlen fizesse ki.

Az ügy lebonyolításával, s további figyelemmeltartásával dékán és ügyész megbíznak.

29. Ugyanazon jegyzőkönyv 54. pontjára vonatkozólag a ládbessenyői presbytérium jelenti, hogy a lelkész és tanító tulajdonát képező, de használatában nem lévő parlag szőlő terület kimérésére nézve a kellő lépéseket megtette.

Tudomásul vétetik.

30. Ugyanazon jegyzőkönyv 65. pontjára vonatkozólag a f.-barczikai presbytérium jelenti, hogy

1. A tőkepénzekről kiállított kötvényeken észlelt hiányok pótolva vannak.

2. Az új iskola építési számadását megerősítés végett nem terjesztheti be, mivel a számadási mellékletek a bíróságnál folyó per irataihoz vannak csatolva.

A perre vonatkozólag felvilágosítást adni nem tudnak.

Ezen ügyeknek megvizsgálása a jövő évi egyházlátogatóság figyelmébe ajánlatik.

31. Ugyanazon jegyzőkönyv 67. pontjára a sajó-kazinczi presbyterium jelenti, hogy a kint lévő hátralékok ez év őszén be fognak hajtatni, s az eredményről a jövő évi egyházlátogatóságnak pontosan el fog számolni.

Ezen jelentés tudomásul szolgál, s az ügy tüzetes megvizsgálására egyházlátogatóság figyelmét felhívja.

32. Ugyanazon jegyzőkönyv 68. pontja értelmében a lászólófalvi presbyterium építkezési számadását — melyet az egyházlátogatóság nem hagyott jóvá — megerősítés végett beterjeszti.

A számadás a szükséges nyugtákkal igazolva lévén — megerősítettik.

33. Ugyanazon jegyzőkönyv 70. pontjára vonatkozólag elnökség jelenti, hogy a varbói egyházban lévő hiányok megvizsgálása és lehető orvoslása végett a helyszínére kiment s igyekezett úgy a közgyűlésben jelenlévő egyháztagokat, mint a presbyteri ülésben megjelent egyházi előljárókat egyházuk iránti nagyobb szeretetre, ragaszkodásra s erélyességre buzdítani, mit azok meg is ígértek. Eljárásuk eredményét a következőkben terjesztik elő:

a) A rossz karban lévő iskola és tanítói lak tetőzetének ez év őszén leendő kijavítására presbyterium határozott ígéretet tett, valamint arra is, hogy a pusztulás szélén álló lelkészi csúrt kisebbre véve, szintén kijavíttatja.

b) Az 1899. évről fennálló 52 kor. 40 fillér haszonbéri hátralék — bérlőnek vagyron hátrahagyása nélkül történt elhalálozása miatt csakugyan bevehetetlen, ennek törlését elnökség javasolja. valamint az 1899. évi 610 kor. 70 fillér kivetési hátralék törlését is, mely összeg a presbyterium állítása szerint —

a hivekre kivettetett ugyan, de mivel szükség nem volt rá, — beszédése meg sem kísértetett

c) A régi 29 kor. 96 fill. kivetési hátralék rendezésére presbyterium utasítva lett, hogy a bevelhető tartozásokat hajtsa be, a bevelhetetlenek törlése iránt jövő évi egyházlátogatóság elé tegyen indokolt javaslatot.

d) A templomjavításra kivetett 2832 kor. 30 fill. tőke és kamatainak 1902. november 1-ig leendő behajtására presbyterium szigoruan utasítva lett oly hozzáadással, hogy az eredményről nov. 15-ig az esperesi hivatalnak jelentés teendő s ezzel kapcsolatban a hátralékos egyének kimutatása az alispáni hivatalhoz leendő beküldés végett — beterjesztendő.

Közgyűlésünk, midőn a nt. elnökségnek szives közreműködéseért köszönetet mond, egyszersmind a tett intézkedéseket jóváhagyja s azok mikénti teljesítésének megvizsgálásával az egyházlátogatóságot megbizza.

34. Ugyanazon jegyzőkönyv 72. pontjára vonatkozólag ügyész jelenti, hogy Kurdi István boldvai tanító 50 kor. tőke tartozása még nincs kifizetve, azonban nevezett tanító azt kérelmezi, hogy tartozását egy szabályszerű — biztos jótállókkal ellátott kötvénnyel rendezhesse és azt a különben is őt illető kamatokból részletenkint törleszthesse.

Kérése teljesítettik s az ügy rendezésére ügyésziünk figyelme továbbra is felhivatik.

b) A tanítói adó kifizetésére nézve jelentés nem érkezett.

Közgyűlésünk ismételen utasítja a boldvai egyház gondnokát, hogy a tanítói adót a kezelése alatti tanítói fizetésből évenként vonja le, hogy az ne legyen folytonosan évről-évre hátralékban.

35. Tárgyalás alá vétettek az országos közalapból segélyt kérő egyházak kérvényei, melyekre közgyűlésünk birálata a következő:

1. *Damak* templomának és paplakának renoválására kér 2500 koronát.

Tekintve, hogy ezen egyház közelmúltban a hivek nagymérvű megterheltetésével — sokat építkezett s tekintve a hivek szegény helyzetét — ajánlatik 1200 korona segélyre.

2. Sajó-Ivánka rossz karban lévő lelkész-lakának kijavitására kér 1200 koronát.

Tekintettel a csekély számmal lévő hivek sokszor igénybe vett áldozatkészségére és az egyház szegénységére, ajánlatik 1000 koronára.

3. F.-Kelecsény templom és paplak építésre kér 1100 koronát.

Mint sok bajokkal küzdött, áldozatkész kis egyház, ajánlatik 600 koronára.

4. Meszes templomépítésre kér 2000 koronát.

A lakosok Amerikába vándorolván ki, mint elnéptelenedett szegény egyház, ajánlatik 500 koronára.

5. Ládbessenyő építkezésre és adósságtörlesztésre kér 600 koronát.

Mint elnéptelenedett, nagyon szegénysorsú egyház, ajánlatik 300 koronára.

6. Abod adósságtörlesztésre kér 1000 koronát.

Az egyház és hivek szegénységére való tekintettel, ajánlatik 200 korona segélyre.

36. Olvastatott Szuhay Benedek kápolnai lelkész indítványa a „Borsodmegyei történelmi és néprajzi irkák“ terjesztése és pártolása tárgyában.

Amennyiben az ajánlott irkák a célnak tényleg megfelelnek, közgyűlésünk azok terjesztését az illetékes köröknek ajánlja.

37. A paraszniai egyház presbyteriuma beterjeszti az iskola és tanítói lak építésére vonatkozó s a vármegyei közigazgatási bizottság által 1161/kb. 1902. sz. a. jóváhagyott tervrajzot és költségvetést, valamint a már megkötött vállalati szerződést és pótpontot, a melyek szerint az iskola, tanítói lak és melléképület 13,800 kor. költséggel fog felépítettetni s 1903. augusztus 30-án rendeltetési céljának átadatni. — Egyben beterjeszti a vonatkozó presbyteriális közgyűlési határozatokat is. — Ezekből kitűnik, hogy az építésre 6720 kor. készpénzzel rendelkezik az egyház,

a hiányzó 7177 kor. 95 fill. pedig osztálybasorozás útján esz-
közlendő kivetés által szándékoznak fedezni. Végül betérjesztik
a földbirtokosok ház és családfőre eszközölt kivetésről szerkesztett
kivetési lajstromot is, melyekre a szokásos jóváhagyási záradék
rávezetését kérik.

Közgyűlésünk, a midőn az iskola építésének az 1903. évre
történt elhalasztását jóváhagyólag tudomásul veszi, az épít-
kezésre vonatkozó terveket, költségvetést, a szabályszerűen
megkötött vállalati szerződést és a 7177 kor. 95 fill. kivetésére
vonatkozó lajstromot, — mivel a kivetés az e. t. 18. §. ren-
delkezése értelmében történt, — jóváhagyja s mindezeket jóvá-
hagyási záradékkal ellátottan, folyamodó egyháznak vissza-
adni rendeli.

38. Olvastatott Svingor József vadnai lelkész kérelme, az
1901. évi őszi közgyűlés 65. pontjára hivatkozással a Szent István
napj mezei munkaszünet ügyében, s a vármegyei alispáni hivatalt
újólág megkeresni kéri.

Közgyűlésünk, bár tisztelettel hajlik meg mindazon tör-
vények előtt, melyek a nemzet törvényhozó testületében, alkot-
mányos úton hozva, királyi szentesítést nyertek; bár jól tudja,
hogy e nap nemzeti ünneppé emeltetett a közelmúltban, amelyen
az ipari zörgő munkának szünetelni kell; de, minthogy önkör-
mányzati joggal bíró református egyházegyetemünk csak azokat
az ünnepeket fogadhatja el, melyeket az alkotmányos zsinat
részőre megállapított, e nap pedig általa még ilyenül nincs
elfogadva, s hogy jövőben hasonló vallástügyi sérelmek ne tör-
ténjenek: tisztelettel megkeresi közgyűlésünk Borsodvármegye
tek. alispáni hivatalát, hogy amennyiben a törvény a mezei
munkát e napon sem tiltja, s miránk protestánsokra kényszer-
ünneplést senki nem parancsolhat, saját hatáskörében — a fele-
kezetek közötti békét és a lelkiismereti szabadságot tartva szem
előtt, — intézkedni méltóztassék, hogy némely községi bírák
és jegyzők, — hihetőleg a vonatkozó törvényekben járatlan-
ságuk miatt, — ne háborgassák a protestáns felekezetek hitbéli
meggyőződését, s jövőben csak a törvény megengedett korlátai
között maradjanak!

39. Tavaszi közgyűlésünk 58. számú határozatára a lászló-
falvai lelkész bejelenti, hogy az 1898, 1899. és 1900. évekről
hátralékban maradt, 325 k. 06 f. krajczáros adóból, már csak

40 k. 40 f. van hátralékban, mely behajtás végett a községi előjárásának átadott.

Tudomásul szolgál. — Azonban a még jelzett hátralék miként történt behajtásának ellenőrzését, az egyházlátogatás figyelmébe ajánljuk.

40. A vadnai egyház presbyteriuma egy 25—30 □ ölnyi területű „Hegedüs-kert“ nevű ingatlan eladására kér engedélyt.

Közgyűlésünk az eladást elvileg jóváhagyja, azonban az iratokat az egyháznak, egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv és a vonatkozó adásvételi szerződés hozzátételére végett vizsgálja.

41. A bábonyi egyház templomának kijavítására 1309 K költség kivetésének engedélyezését kéri. Beterjeszti a vonatkozó presbyteri, egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyveket és a kivetési lajstromot.

A beterjesztett iratok tanúsága szerint a kivetés az e. t. 18. §-ában előírt módon, szabályszerűen történt és kellőleg van felszerelve, minélfogva azt közgyűlésünk jóváhagyja.

42. A rudobányai lelkész tavaszi közgyűlésének 82. sz. határozatára jelenti, hogy a lelkész és tanítói földek után felszaporodott zavaros hátralékos adóügy rendeztetett, — az egyház földje új bérlőnek adatott ki, — a hátralékos bérlési összeg azonban még maig sem folyt be, de ennek behajtása iránt intézkedés történt.

Tudomásul szolgál. — Azonban a behajtásra irányított intézkedés ellenőrzésére az egyházlátogatás figyelmét felhívjuk.

43. A martonyi-i egyház presbyteriuma jelenti, hogy Székely Lajos megválasztott tanító állásáról lemondván, beerősítése tárgyatalanná vált.

Tudomásul vétetik.

44. Tárgyaltatott a felső-barczikai egyház kérvénye a régi iskolai épület eladásának engedélyezése iránt.

Bár közgyűlésünk a jelzett ingatlan eladását elvileg nem ellenzi, de tekintettel arra, hogy a beterjesztett iratok között az eladást kimondó presbyteri határozat nem terjesztetett be,

s az adás-vételi szerződés a jogi kiválnalmaknak nem felel meg; s tekintettel arra, hogy a vevők anyagi helyzetét feltüntető telekkönyvi másolatok avagy a főtiszteletű egyházkerületi pénztár beleegyező nyilatkozata sem csatoltatott: jóvá nem hagyhatjuk, hanem az iratokat, kérelmező egyháznak, a fent jelzett hiányok oly módon leendő pótlása végett adjuk ki, hogy vevőkkel vagy a teljes vételért fizettesse ki, vagy pedig csatolja a főtiszteletű egyházkerületi pénztár beleegyező nyilatkozatát, hogy vevőket adósként elfogadják-e a szóban forgó ingatlan jelzálogául leendő lekötése mellett.

45. Párgyaltatott a dédesi egyház presbyteriumának panasza Herczeg János gondnok ellen.

Közgyűlésünk ezen ügyet panaszt tevő presbyteriumnak saját hatáskörében leendő békés elintézés végett visszaadni határozta.

46. Miheztartás végett jónak látja közgyűlésünk jegyzőkönyvében szóról-szóra közölni a belügyminiszternek 68,804/1902. sz. a. Borsodvármegye árvaszékéhez intézett következő rendeletét:

„Felterjesztésére értesitem, hogy oly esetekben, midőn kiskorúak ajándékozás vagy magánfelek között kötött osztályos egyezés által vagyonhoz jutottak és mint vagyonnal bíró kiskorúak az árvaszéknél nyilvántartásba veendőek, a születési bizonyítványok díjmentes kiállítására az anyakönyvvezetők vagy lelkészek nem kötelezhetőek, hanem a beszerzési díj a kiskorúak szülei által esetleg a kiskorúak vagyonából fedezendő.“

47. A tavaszi egyházkerületi jkönyv 113. jkönyvi pontja értelmében felhivatván egyházmegyénk, hogy a Szondy-Kenessey alapítvány ez évi kamatait valamely szegénysorsu egyháznak ítélje oda.

Közgyűlésünk tisztelettel jelenti, hogy nevezett alapítvány kamatait egyenlő arányban a damaki és lászlófalvai szegénysorsu egyházaknak ítélte oda.

48. Olvastatott Osváth Zoltán ózdi missiói ref. lelkész terjedelmes évi jelentése az egyház szellemi és anyagi állapotáról.

Fölterjesztetik a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

49. Rozgonyi László nekézsenyi lelkész panaszolja, hogy az iskolatanításért járó fizetését az elmúlt iskolai esztendőre az

iskolai gondnok sem nem szedte, sem nem szolgáltatta ki, sőt a presbyterium is a helyett, hogy kötelessége szerint tanítói fizetését az utolsó fillérig beszedte és átadta volna, napról-napra a kényelmes halogatásnál marad, noha ő tanítói kötelességét jó lélekkel és ügybuzgalommal teljesítette.

Közyűlésünk a legszigorubban utasítja az egyházi előjáróságot, hogy úgy a multi, mint az idei iskolai tanévre járó összes fizetést hiány nélkül szolgáltatassa ki lelkész részére, ellenkező esetben rá a vagyoni felelőség kimondatik. Az elért eredményről esperesünknek 60 nap alatt jelentés teendő.

50. Esperesünk utólagos jóváhagyás reményében beterjeszti a hangácsi új paplak, új iskolai tanterem és templomtető javításról, az általa megerősített tervet és költségvetést.

Esperesünk eljárása jóváhagyó tudomásul vétetett.

51. Olvastatott Beregszászy Ferencz meszesi lelkész és presbyteriuma kérvénye, melyben panaszolják, hogy Horváth József és Fodor Károly a templomépítés közmunkájában nemcsak kötelességeiket nem teljesítik, de lázítva, izgatva, másokat is lebeszélnek a közmunka teljesítéséről. A presbyterium dorgálására nem adnak semmit. Kérik az illetők példás megbüntetését.

Közyűlésünk megbotránkozással vesz tudomást arról, hogy egyházmegyénk területén ilyen egyháziatlan emberek is vannak. Utasítja előjáróságot, hogy nevezettek ellen, amennyiben közmunkatartozásukat nem teljesítik: a járás főszolgabiróságánál, amennyiben pedig lázítottak, izgattak is másokat, a járásbiróságnál tegyenek jelentést, kérve szigorú megbüntetésüket.

52. Olvastatott Sáfrán Lajos volt ládbessenyői lelkész levele, melyben más egyházkerületbe történt megválasztása alkalmából, lelkészi állásáról lemondott s e lemondást bejelenti. Ugy szintén bejelenti azt, hogy a felsőborsodi ev. ref. egyházmegyei papi özvegy-árvag. ámtár alapszabályainak 7. §-a értelmében nevezett gyántár részvényeséül ezután is megmarad, ennek terheit viseli s hozzávaló jogát fentartja.

Közyűlésünk e lemondsát tudomásul veszi s Svingor József dékánját utasítja, hogy nevezett lelkészt a nyilvántartásba ezután is vegye fel s az évi járulékot tőle rendesen szedje be, hogy gyántárunkhoz való joga felmaradhasson.

53. A főt. egyházkerület tavaszi közgyűlés 60. sz. jegyzőkönyvi pontjában utasította a lelkészeket, presbyteriumokat

1. arra, hogy úgy a domesztikai jövedelem csökkenésének meggátolására, mint a reformációi perselypénz gyűjtésére különösen felhívja az előjárók figyelmét.

2. arra, hogy a vadházasságok orvoslása végett a lelki gondozás behatóbban gyakoroltassék s a presbyteriumok mindenütt segítkezzenek a lelkésznek e fontos betegség kipuhatólása és meggyógyítása végett. Elvárja a statisztikai adatokat az esperesi hivatalok útján minden lelkésziől.

Közgyűlésünk utasítja lelkészeit s presbyteriumait, hogy a felsőbb hatóság óhajtásainak, rendeleteinek mindnyájan tegyenek eleget.

54. Múlt tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 59. a) b) pontja értelmében a) a szakácsi egyház előljárósága két rendbeli kötelessége teljesítéséről jelentést nem tett.

b) A rudobányai község által megajánlott regálejuttalék birói ügye, (60. p.) hogy miképen áll, — jelentés nem érkezett.

e) A f.-nyárádi cseretügy szerződését (61. p.) előljáróság maig sem terjesztette be.

d) Szendrőn a magtári pénztárból elköltött összeg, hogy vissza van-e fizetve vagy nincs, (62 p.) jelentés nem érkezett.

e) Kondórról több rendbeli mulasztásokról (69. a. b. c.) jelentés nem érkezett.

f) A laki presbyterium jelentése (74. p.) elmaradt.

g) R.-Szendről (75. p.) jelentés nem érkezett.

h) A dédes-tapolcsányi egyház (76. p.) előljárósága jelentést nem küldött.

i) Szendrő (84. p.) követeléseinek eleget nem tett s jelentést nem küldött.

Közgyűlésünk megbotránkozásának ad kifejezést azon föl sem vevő eljárás miatt, hogy némely lelkész és presbyterium a felső meghagyásoknak még annyiban sem tesz eleget, hogy annyit jelentene legalább: a kényszerítő körülmények miatt nem tudtuk teljesíteni kötelességeinket. S mivel az egyházi előljáróságnak sok helyen tudomása sincs arról, hogy az egyházmegyei közgyűlés mit végzett s mit rendelt meg az egyházaknak s első sorban a lelkészt terheli a felelősség: közgyűlésünk nyilvánosan megrója hanyagságért: a szakácsi, rudobányai, felső-

nyarádi, szendrői, kondói, laki, rakacza-szendi, dédesi lelkészeket.

55. Ugyanazon jegyzőkönyv 84. sz. pontja értelmében a szendrői egyháznak múlt évi gondnoki számadása el nem készített lelkész halála miatt s utasításunknak az egyház előljárósága nem tett eleget s az évi számadást őszi közgyűlésünkig sem készítette el.

Lelkész és presbyterium a legszigorúbban utasítatik, hogy a múlt évi gondnoki számadást 60 nap alatt fegyelmi eljárás terhe mellett készíttesse el s ezt esperesünknek megerősítés végett mutassa be.

56. Olvastatott a lászlófalvai egyház lelkészének és presbyteriumának kérvénye, melyben szegénységére hivatkozással arra kéri közgyűlésünket, hogy a lelkészi könyvtár szekrénye elkészítésére némi segélyben támogatón, mivel a magok erejéből azt elkészíttetni képtelenek.

Közgyűlésünk a legszigorúbban utasítja összes egyházait, hogy a lelkészi könyvtár szekrényét ez év végéig mindenütt csináltassák meg. Az egyházlátogatóság e szekrényt mindenütt számon kéri s ha az anyagi körülmény indokoltá teszi a segélyt e célra: az egyházmegye szegényebb egyházait részint segélyben részesíteni fogja, részint segélyezés végett a főt. egyházkerülethez fölterjeszti. Lászlófalva szintén utasítatik a szekrény elkészítésére, jogigényeinek és szegénységének elbírálása pedig az egyházlátogatóságnak tartatik fel.

57. Bármely tárból segélyt kérnek: a bábonyi és kondói egyházak, Rácz Endre tardonai, Bárdos István kondói lelkészek, Bodnár Andrásné; Reho Jánosné lelkészözvegyek, — továbbá Urbán Bálintné, Kovács Endréné, Ferenczy Istvánné, Szendrei Józsefné, Sasi Szabó Klára tanítóözvegy; végül Ujlaky Vilma és Elek Ida lelkészárva.

Mindezen kérvények a segélyosztó bizottsághoz tételnek át.

58. Jövő évi egyházlátogatókul kiküldettek

a szentpéteri járásba: Svingor József t.b. és Barna Gyula; a vámosi járásba: Paleso Károly t.b. és társa; a bánvölgyi járásba: Botos József t.b. és Csiky József a vadnai járásba: Bodnár István

t.b. és Mindszenti Imre; az edelényi járásba: Szuhay Benedek papi főjegyző és Bárdos István.

59. Az október 12-én Mező-Keresztesen tartandó egyházkerületi közgyűlésre elnökségen kívül mint képviselők kiküldetnek:

Palcsó Károly, Bodnár István, Szuhay Benedek papi; Szekrényessy Árpád, Zsóry Gusztáv, Bárczay László világi részről.

60. Jövő közgyűlésünk helye

Felső-Nyárád lesz.

61. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván:

Meghitelesítették.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték:

Szuhay Benedek egyházmegyei papi főjegyző az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 68., 59., 60., 61. a IX. közigazgatási bírósági ügyet és a függelék gyanánt csatolt értekezlet ijkönyv legtöbb pontját.

Elek József egyházmegyei papi aljegyző a 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 43. pontokat és a II., III., IV., V., VI., VII., VIII. közigazgatási bírósági ügyet.

Molnár László egyházmegyei vil. aljegyző a 8., 13., 14., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 44., 45. pontokat és az I. sz. közigazgatási bírósági ügyet.

I. KÖZIGAZGATÁSI BIRÓSÁGI ÜGYEK.

*A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának
1902. évi szeptember hó 2-án Mályinkán tartott ülésében felvett*

jegyzőkönyve.

I.

A szendrői felebbezett lelkészválasztási ügy.

Jelen vannak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnölete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István papi, Vladár Ervin és Zsóry Gusztáv világi tanácsbírák és Molnár László egyházmegyei világi aljegyző, mint bírósági jegyző.

Az ezen ügybeni nyomozással megbízott Palcsó Károly tanácsbíró az e. t. 310. §-ának c) pontja értelmében, Bodnár István tanácsbíró pedig, — a bírák páros száma folytán — mint hivatalban legifjabb tanácsbíró részt nem vett, illetőleg nem szavazott.

A ügy előadásával megbízott Bodnár István papi tanácsbíró a választási ügyet tüzetesen ismertetvén, beidézett felek nyilatkozattételre hivattak fel, akik azonban ezen ügyre vonatkozólag semmi új dolgot előadni nem kívántak.

Az e tárgyban keletkezett összes iratok átvizsgálása után a bíróság zárt ülésben egyhangulag következőleg

ítélt:

A Szendrőn 1902. május hó 25-én megtartott lelkészválasztást a közigazgatási bíróság az e. t. 233. §. d) és e) pontja rendelkezéséhez képest megsemmisíti és új választást rendel el, a megsemmisített választáson alapul szolgált névsor és pályázat alapján:

Virág Lajósné, Lengyel László, Kron András és Veres János az e. t. 234. §-a alapján, a megejtendő új választáson szavazásukat nem gyakorolhatják, attól megfosztatnak;

Beregszászi János, Beregszászi Pál, Ördög Szabó István, Pap Miklós, Hankóczy Miksa és Kovács István egyháztagok, szendrői lakosok pedig az okozott 32 kor. költségnek 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatti megfizetésében egyetemlegesen elmarasztaltatnak.

I n d o k o k :

Az egyházmegyei küldöttség által foganatosított vizsgálat folyamán beigazoltatott:

Recski György és Miskolczi Tamás eskü alatt kihallgatott tanúk vallomásával a panaszlevél 1. pontjában foglalt azon vád, hogy Szabó Kálmán temetése alkalmával Beregszászi János mintegy 12 embert házához hívott, azokat étette, itatta s ez alkalommal Ördög Szabó István a jelenvoltakat felszólította: adjanak neki kezet arra, hogy Beregszászi Ferenczet fogják pártolni.

A panaszlevél 1. pontjában foglalt azon vád, hogy a Baksi Sándor lelkész temetése alkalmával a kórus-tagok és ezeken kívül többen a lelkészlakról az iskolába mentek át s midőn az ott jelentkezők az elfogyasztott bor árát fizetni akarták: Beregszászi János és Pál, Beregszászi Ferencz meszesi lelkész vérszerinti rokonai nem engedték, azt mondván: ki van már az fizetve; — hogy Beregszászi Ferencz meszesi lelkész mindkét alkalommal jelen volt s az ott levők között szivart osztogatott ki: Soltész Kálmán tanító, Szintai István, Pap István és Szántai János eskü alatt kihallgatott tanúk vallomásával beigazoltatott.

Beigazolást nyert Virág Lajosné eskü alatt kihallgatott tanú vallomásával a panaszlevél 3. pontjában foglalt azon vád, hogy tanú helyett 70 krajczár egyházi adót Hankóczy Miksa a Beregszászi Ferencz meszesi lelkész sógora fizetett ki oly feltétel mellett, ha Beregszászi Ferenczre szavaz.

Valamint Lengyel László eskü alatt kihallgatott tanú vallomásával beigazoltatott a panaszlevél 5. pontjában foglalt azon vád, hogy őt Pap Miklós a korcsmába hívta, arra kérve, hogy a meszesi papra szavazzon, hogy a korcsmába el is mentek s ott 10—20 liter bort ittak, ezt vádlott Papp Miklós is beismerte

Krón András és Veres János eskü alatt kihallgatott tanúk egybehangzó vallomásaival beigazoltatott a panaszlevél 11. pontjában foglalt azon vád, hogy őket Pap Miklós a korcsmába hivta s pálinkázás közben arra kérte, hogy a meszesi papra szavazzanak.

A panaszlevél 12. pontjában foglalt azon vád, hogy Kovács István R. Nagy Istvánnénak egy üveg pálinkát vitt, kérve, hogy az ottlévő szavazókkal a meszesi papra szavazzanak, Zsebik Miklósné eskü alatt kihallgatott tanú vallomásaival beigazolást nyert.

Beigazolást nyert továbbá Recski György eskü alatt kihallgatott tanú vallomásaival, a vádlevél 13. pontjában felhozott azon vád, hogy Pap Miklós, a meszesi lelkész bátyja, tanú váltóját, — melyet azelőtt is forgatott — nem írta alá, nem írta pedig alá azért, amivel vádlott őt előre is fenyegette, — mert nem Beregszászi Ferenczre szavazott.

Végül Farkas Istvánné eskü alatt kihallgatott tanú vallomásaival beigazoltatott a vádlevél 14. pontjában foglalt azon vád, hogy D. Szabó István a tanúnak egy kilogram húst és 1 liter bort ígért, ha férje a meszesi lelkészre szavaz.

Mindezeknél fogva a Szendrőn 1902. évi május hó 25-én megtartott lelkészválasztást, az ítéletben felhívott §. rendelkezéséhez képest megsemmisíteni, az új választást az ítéletben megírt módon elrendelni;

Virág Lajosné, Lengyel László, Krón András és Veres János szendrői egyháztagokat az e. t. 234. §. utolsó bekezdése értelmében, az újonnan megejtendő lelkészválasztásra szavazati joguktól megfosztani;

Beregszászi János, Beregszászi Pál, Ördög Szabó István, Pap Miklós, Hankóczi Miksa és Kovács István szendrői lakos egyháztagokat pedig az e. t. 236. § rendelkezése értelmében, a a felmerült 32 kor. költség megfizetésében marasztalni kellett.

Ezen ítélet a szendrői egyház presbyteriumával, a 3 pályázóval, a szavazati joguktól megfosztott, a költségekben marasztalt egyháztagokkal és a panaszlevelet első sorban aláírt ifjú Istenes József szendrői lakosokkal, másolatban közöltetni rendeltetik.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyhm. gondnok, világi elnök

Elek József,
bírószági jegyző.

II.

A f.-nyárádi és dövényi egyházak közötti vitás építkezési ügy.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palesó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv tanácsbírák, Elek József e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Zsóry Gusztáv t.-bíró az e. törv. 310. §. c) pontja értelmében, Bodnár István t.bíró pedig az e. törv. 283. §. értelmében nem szavaznak.

Elnök a tárgyalást megnyitván, az ügy ismertetésével megbizott Elek József bírósági jegyző előterjeszti, hogy f. évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 29-ik pontjában foglalt utasítás szerint Balogh István és Zsóry Gusztáv tanácsbírák F.-Nyárádon megjelentek oly czélből, hogy a F.-Nyárádon épített új paplak költségeinek aránylagos fedezéséhez való hozzájárulásra a dövényi leányegyház tagjait békés uton rábirják; ennek nem sikerülte esetén pedig a helyszínen szerzendő adatok alapján a hozzájárulási arányra nézve javaslatot tegyenek.

Felek kihallgatása, s az ügy részletes tárgyalása után bíróság zárt ülássé alakulván, következőleg

h a t á r o z o t t :

A dövényi leányegyház tagjai a f.-nyárádi anyaegyházban épített új paplak költségeihez egyszersmindenkorra 240 korona összeggel hozzájárulni tartoznak és annak kifizetésére köteleztetnek.

I n d o k o k :

A dövényi leányegyházat az építési költségekhez aránylagos hozzájárulásra kötelezni kellett, mert a lakás a lelkészi fizetés járulékát képezi, s mert nevezett leányegyháznak a f.-nyárádi lelkész éppen úgy lelkésze, mint az anyaegyháznak, annak szolgálatával élnek, s a lelkészválasztásnál szavazati jogaikat teljes mérvben gyakorolták. A hozzájárulási arány — más ada-

tok hiányában — a lelkészi fizetés aránya szerint volt megállapítandó.

Ezen határozat jelen volt felek előtt nyilvánosan kihirdetett.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál,
esperes, a bíróság egyh. elnöke.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, a bíróság világi elnöke

Elek József,
bíróági jegyző.

III.

Berecz Bertalan f.-nyárádi volt gondnok követelési ügye.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv tanácsbírák, Elek József e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Elek József bírósági jegyző, az ügy részletes ismertetése után előadja, hogy a nyomozat megejtése végett kiküldött Balogh István és Zsóry Gusztáv tanácsbírák, a felek között békés kiegyezést hoztak létre, oly módon, hogy Berecz Bertalan volt gondnok, a f.-nyárádi egyházzal szemben támasztott 44 korona követeléséről lemond; a f.-nyárádi egyház pedig a gondnok által épített új paplak hivatalos felülvizsgálásának költségeit fedezni fogja.

V é g z é s.

Midőn bíróságunk, a békés kiegyezést tudomásul veszi és jóváhagyja, egyszersmind a további eljárást beszünteti, s erről érdekelt feleket végzésileg értesíti.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, a bíróság egyh. elnöke.

Ragályi Béla,
ehm. gondnok, a bíróság világi elnöke

Molnár László,
egyhm. világi aljegyző, a bíróság jegyzője.

IV.

Balogh István és Aranyos András, s.-kazinczi lakosok felebbezése lelkészi párbér ügyben.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla, e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv t. bírák, Elek József, e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Elek József, bírósági jegyző előadja, hogy Balogh István és Aranyos András, s.-kazinczi lakosok, a reájok rótt lelkészi fizetés ellen f. évi Zilizen tartott tavaszi közgyűlésünkhöz felebbezést adtak be.

Az ügy tüzetes megvizsgálása végett, Svingor József és Dobozy István t. bírák küldettek ki, kik a helyszínen megjelentek, s a fellebbezett párbér ügyet békés úton elintézték oly módon, hogy panaszos felek, panaszukat visszavonták, s magokat a párbér fizetésére kötelezték.

V é g z é s.

Miután a panaszos ügy békés úton elintezést nyert, a további eljárás beszüntettetik, s erről érdekelt felek értesítettnek.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, egyh. elnök.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, vil. gondnok.

Elek József,
bírósági jegyző.

V.

Ifj. Tardi József lászlófalvi egyháztág felebbezési panasza párbér ügyében.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv t.-bírák, Elek József e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Botos József t. bíró az e. törvény 310. §. c) és Bodnár István az e. törvény 283. §-a értelmében nem szavaznak.

Ez ügy ismertetése és a becsatolt nyomozati iratok felolvasása után bíróság zárt ülésben következőleg

határozott:

ifj. Tardi József felebbezett panaszával elutasítatik.

Mert:

a tárgyalás folyamán beigazoltatott, hogy a presbitérium teljesen chárta szerűleg, s jogosan róttta meg papi és tanítói fizetéssel az általa vett föld után; elutasítandó volt továbbá azért is, mert a kivetés ellen az e. törvény 251. §-ában előirt törvényes határidő alatt felszólamlással nem élt.

Nyomozati költség nem számíttatván, ez irányban intézkedni nem volt szükség.

Ezen határozat jelenlevő fél előtt előszóval kihirdettetett.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Elek József,
bíróági jegyző.

VI.

Réthy Bertalan volt szentjakabi tanító fa-fizetés követelési ügye.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Bodnár István, Botos József, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv tbirák, Elek József e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Az ügy előadója Elek József bírósági jegyző előterjeszti, hogy Réthy Bertalan volt szentjakabi jelenleg becskeházi tanító azon panasszal jár bíróságunk elé, hogy szentjakabi tanítósága ideje alatt — vagyis 1885-től 1898-ig tehát 13 éven át — a közös urbéri erdőből őt illető 8 méter fát tőle az egyház mindig elvonta, illetve azt mindig a chártaszerűleg külön illető 16 méter fába számította be.

Arra kéri tehát bíróságunkat, hogy az elvont 13 évi 104 méter fát, illetve annak az értékét 312 korona tőkét, ennek 1898. szeptember hó 1-től eső 8°/_o-os kamatát és a becsatolt számlán feltüntetett 58 korona költségeit és még az ezután felmerülendő perköltségeket a szentjakabi egyház ellenében ítélje meg és Papp István egyházigondnokot annak kifizetésére kötelezze.

Részletes tárgyalás után bíróság zárt ülésben következőleg

h a t á r o z o t t :

Réthy Bertalan volt szentjakabi tanító követelésével elutasítatik s részére a letétben levő 50 korona eljárási költségfedezet visszaadni rendeltetik.

I n d o k o k :

Folyamodót követelésével el kellett utasítani, mert 1898. szeptember hó 6-án a szentjakabi tanítói állásáról — az ellene elrendelt fegyelmi vizsgálatot elkerülendő — önként, minden jog fenntartása nélkül lemondott és lemondása alkalmával a szentjakabi egyházzal szemben semmi követelést nem támasztott, különben is 13 évi ott lakása alatt chártális fa-fizetését rendszeresen megkapván, a jelen kereset tárgyát soha sem követelte.

Ezen határozat panaszos féllel írásban közöltetni rendeltetik.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, a bíróság egyh. elnöke.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, a bíróság világi elnöke.

Elek József,
bírósági jegyző.

VII.

Özv. Eperjessi Ferenczné fa-követelési ügye a mályinkai egyházzal szemben és viszont.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv tbirák, Elek József e. m. aljegyző, mint bírósági jegyző.

Bodnár István tbíró az e. törv. 310. §. c) portja és Botos József tbíró az e. törv. 283. §-a értelmében ezen ügy elbírálásánál szavazati joggal nem bírnak.

Elek József bírósági jegyző, mint előadó ismerteti özv. Eperjessi Ferenczné követelési panaszát a mályinkai lelkész, illetve gondnok ellen, mely szerint részére a fajzasi erdőből 1900. évre őt illető 24 méter fából a gondnok csak $\frac{1}{3}$ részt, vagyis 8 métert szolgáltatott ki, $\frac{2}{3}$ részt 16 métert pedig jogtalanul az új lelkésznek adott által; továbbá az 1901. év 4 hónapjára neki a nevezett erdőrészből semmit sem adott, holott szerinte őt illette volna még abból 8 méter fa; kéri bíróságunkat követelésének megítélésére.

Ezen ügygyel kapcsolatban előadó ismerteti a mályinkai egyház követelési panaszát özv. Eperjessi Ferenczné ellen, mely szerint nevezett özvegy lelkésznő a parochián összerakott 61 darab deszka tölgyfát felvágatott és feltüzelt, kárpótlásul kér a lelkész özvegy ellenében 30 korona 50 fillér összeget megítélni.

A nyomozati jegyzőkönyv felolvasása és felek kihallgatása után bíróság zárt ülésben következőleg

h a t á r o z o t t :

Özv. Eperjessi Ferenczné részére az 1901-ik év tavaszán kivágott 24 méter fajzasi erdőilletőségi fa egészben megállapították s a még részére ki nem szolgáltatott $\frac{2}{3}$ rész vagyis 19 méter fa kiadatni rendeltetik.

Az 1902-ik év tavaszán kivágott famennyiségből követelt 4 hónapi rész követelésével pedig özv. lelkésznő elutasították.

A mi az egyház által az özv. lelkésznőn követelt 61 db. deszka kárpótlási értékét illeti, ezen követelésével a mályinkai egyház presbiteriuma elutasították.

I n d o k o k :

Özv. Eperjessi Ferenczné részére meg kellett állapítani egy évi fajzasi fát, mert a tárgyalás folyamán beigazoltatott, hogy az elvont fa-bér 1901. év tavaszán vágatott ki az erdőből, de az az 1900. év április 24-étől 1901. év április 24-éig terjed őkegy-évre volt esedékes, — és így őt illette.

Ellenben a másik év 4 hónapjára eső fajzási-fa követelésével el kellett utasítani, mert fenti megítélt 1 évi fával kegyévi fizetése teljesen ki lévén elégitve, — az már az új lelkészt illette.

A mályinkai presbitériumot az özv. lelkészné ellen támasztott deszka ára megtérítési követelésével el kellett utasítani, mert a nyomozat és a tárgyalás folyamán nem lett beigazolva a terhelő vád; különben is a gondnok lévén a hibás, a miért az egyház tulajdonát képező deszkákat hivebben nem őrizte meg.

A panaszlevél 1-ső és 4-ik pontjainak tárgyalása — a mennyiben az azokban foglaltakra nézve felek előzőleg kiegyeztek — szükségtelemné vált.

Eljárási költség nyomozó küldöttség által nem számíttatván fel, — figyelmen kívül hagyatott.

Ezen határozat jelenlevő felek előtt nyilvánosan kihirdettetett.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Elek József,
birósági jegyző.

VIII.

A mályinkai egyház követelése Dudás Kulcsár Sámuel volt iskolagondnok ellen.

Jelen voltak Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt; Svingor József, Bartha Mihály, Palsó Károly, Botos József, Bodnár István, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv tbirák, Elek József e. m. aljegyző, mint birósági jegyző.

Bodnár István tbiró az e. törvény 310. §. c) pontja és Botos József tbiró az e. törvény 283. §-a értelmében ezen ügy elbírálásánál szavazati joggal nem bírnak.

Az ügy ismertetése, felek kihallgatása és a nyomozati iratok felolvasása után biróság zárt ülésben következőleg

ha ározott:

Dudás Kulcsár Sámuel volt iskolagondnok ellenében a mályinkai egyház 40 korona követelése megállapittatik s ezen összeg 30 nap alatt kifizetésére Dudás Kulcsár Sámuel köteleztetik.

Indokok:

El kellett marasztalni Dudás Kulcsár Sámuel a 40 korona összeg kifizetésében, mert beigazolva lett, hogy több évi iskola-gondnoksági ideje alatt az általa kezelt pénzekről rendes bevételi naplót nem vezetett, s azokról soha el nem számolt; minek folytán a kivetési lajstromban előirt, s a presbiterium állítása szerint be is folyt, — de el nem számolt hiány kifizetésére — mint felelős számadót — kötelezni kellett.

Ezen határozat jelenlevő felek előtt nyilvánosan kihirdettetett.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Elek József,
birósági jegyző

IX.

Az időszaki tanács megalkotásáról.

A biróság az egyházi törvények 283. §-a értelmében az időszaki tanácsot megalkotja s abba egy évi időtartamra megválasztja:

I. Tagokul: Svingor József, Szekrényessy Árpád és Vladár Ervin; póttagok: Bartha Mihály, Balogh István és gróf Vay Tihamér.

II. Tagok: Pálcsó Károly, Miklós Ödön és Zsóry Gusztáv; póttagok: Botos József, Bodnár István és Dobozy István.

Mely jegyzőkönyv felolvastatván ezennel hitelesítettik.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök

Szuhay Benedek,
egyházmegyei főjegyző.

FÜGGELÉK.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye Edelényben 1902. évi augusztus hó 5-én tartott lelkész-értekezleti közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak; Vadászy Pál elnöklete alatt: Batta József, Balogh István, Bárdos István, Bodnár István, Botos József, Beregszászy Ferencz, Csapó János, Csiky József, Csiky Zoltán, Dako Lajos, Demeter Bertalan, Doktor Gyula, Elek József, Kazay Sándor, Nagy Sándor, Nagy Barna, Némedi József, Palcsó Károly, Pataki János, Simon Gyula, Simon József, Svingor József, Szabó József, Szentmártoni Dániel, Rozgonyi László, Tóth János, Vladár József. Továbbá Ragályi Béla e. m. gondnok, Csik Dániel püspöki titkár, Papp Mihály tanító, Nagy Sándor körjegyző.

Jegyző: Szuhay Benedek és Dako Lajos h. jegyző.

Távolmaradásukat elfogadható indokkal igazolták: Sáfrán Mihály, Kerekes János, Csontó Károly, Horváth János, Tóth Miklós, Csizmadia Jenő, Sáfrán Lajos, Bodnár Béla, Mindszenti Imre.

Nem igazolták, tehát 4 koronában marasztaltatnak el: Rác András, Osváth Zoltán, Barna Gyula, Lengyel Gyula, Almássy Lajos, Kazay Géza, Dávid József, Bartha Mihály, Lesko László, Kőrösy István lelkészek.

I. szám.

A „Jövel szentlélek“ kezdetű dicséret elhangzása után Csapó János f.-nyárádi lelkész buzgó alkalmi imában kérte Isten megáldó és megszentelő kegyelmét tanácskozásunkra.

II. szám.

Vadászy Pál elnök, esperes felolvasta hazai viszonyainkat élénken jellemző elnöki megnyitóját.

Elnöknek szívet-lelket foglyul ejtő, gondolatokban gazdag megnyitójáért közgyűlés köszönetet szavaz s elhatározza, hogy ez a viszonyainkat, közállapotainkat, helyzetünket és teendőinket híven feltüntető beszéd közlés végett küldessék meg a „*Sárospataki Lapok*“-nak is.

III. szám.

Szuhay Benedek a „*Konfirmációi Kis Káté*“-t bíráló ötös bizottság nevében jeleni, hogy az idő rövidsége miatt együttes ülést a bizottság nem tarthatott, mindössze 2 tagnak van nála levélben beküldött írásbeli véleménye.

Értekezlet felkéri a bizottságot, hogy jövő közgyűlésünkre bizottsági véleményét okvetlen terjeszsze fel, hogy érdemleges bírálati véleményt mondhasson közgyűlésünk a javított kis könyvre.

IV. szám.

Szuhay Benedek papi főjegyző felolvassa „*Az egyházi adózás kérdése*“ czimű időszerű tanulmányát, mely röviden előadja az egyházi adóreform érdekében megindított üdvös, de mégis kétséges kimenetelű mozgalmat, bírálja a konvent eddigi munkálkodásainak eredményét, sürgeti a más alapokon való új összeírást, a díjlevelek készpénzre való átváltoztatását s az adóügyi albizottság kiterjesztését. Végül felhívja az értekezleti közgyűlést, hogy foglaljon határozott állást ebben az évszázadokra kiható rendkívül fontos kérdésben; éljen jogával az értekezlet s nyújtson be határozati javaslatot az illető főhatóságok útján a konventhez, mivel nagy hiba lenne, ha a sok kísérletezés után sem tudná kimutatni a nm. konvent az államkormánynak, hogy mennyi az az összeg, mely az 1848. XX. t.-cz. értelmében követelhető a hazai ev. ref. egyház-egyetem részére, melyet önerőnkől elő nem tudunk állítani?

Többek hozzászólása után következő határozati javaslatot terjesztette egy — Simon József, Szabó József és Szuhay Benedek tagokból álló — bizottság közgyűlésünk elé

Miután lelkészi értekezletünk a felolvasott munka és az eddigi gyakorlat alapján egészen meggyőződött arról, hogy a mai egyházi adózási rendszer és fizetési mód nem felel meg a jelen kor követelményeinek, mert az nemcsak aránytalan, de igazságtalan, sőt elviselhetlen egyházi adó teherrel sújtja különösen a hazai kisebb gyülekezetek legszegényebb osztályát, mi által a tőlünk való tömeges kitérés végveszedelemmel fenyegeti nemcsak a hazai protestantismust, de ezzel együtt a törhetlen tiszta magyarságot is ;

miután lelkészi értekezletünk szentül meg van győződve arról, hogy az eddigi kétféle összeírás alapján teljes lehetlenség tiszta képből feltüntetni s igazságosan megállapítani azt, hogy mily óriási egyházi terhet viselnek az ev. ref. anyaszentegyház tagjai a legtöbb helyen s képtelen lesz kimutatni a nm. konvent azt az összeget, mely mint *köteles tartozás* joggal követelhető az államkormánytól az 1848. XX. t.-cz. értelmében ;

miután lelkészi értekezletünk most tartja elérkezettnek az időt arra, hogy minden régi lelkészi és tanítói díjlevél készpénzre való átváltoztatásával kapcsolatosan történhetik csak meg az egyházi adóreform igazságos és sürgős keresztülvitele, tisztelettel indítványozzuk :

1. azt, hogy a birtok- és jövedelem aránylagos adó, kapcsolatban a családfő, vagy személy-adóval, mindenkor osztályba sorozás alapján történjék ; de ki kell mondani törvényhozási-lag, hogy mennyi lehet az egyházi adó legnagyobb és legkisebb összege? Vagy a mennyiben ez keresztül vihető nem volna. akkor az állami egyenes adó arányában bizonyos % (10., 20., 30., 40., 50.) állapíttassék meg, de a mely 50 %-nál magasabb nem lehet. S ha az így előállott helyzet sem volna képes fentartani egyházainkat és iskoláinkat az önerőnkből nem fedezhető hiány pótlására követeltessék az 1848. XX. t.-cz. keresztülvitele.

2. Óhajtjuk azt, hogy legyen egészen új alapokon való összeírás, legyen világos kérdőpont s rovatos iv, mely öleljen fel minden olyan egyházfentartási és közigazgatási kötelezettségeket, amelyeket az egyházaknak eddig fizetniök kellett. Legyen felvéve a domesztika is, mint rendes egyházi adó. — Legyen az adóügyi albizottságnak legkevesebb 10 tagja, hogy minden kerület érdeke kellőképen megóvassék, a mennyiben

az eddig jól-rosszúl teljesített fizetési rendszer óriási eltéréseket mutat a kerületek kebelében. Legyen minden kerületnek külön irodája alkalmas emberekkel, akik életök bizonyos részét egészen az ügy keresztülvitelére s igazságos megoldására készíthetik s a mi a fő, a visznyokkal teljesen ismerősök. — Legyen visszaadva az egyházmegyék értékelési joga a termények és szolgálmányok igazságosan való megbecsülésére nézve, hogy a mikor ez pontosan elkészül, ki tudja legalább mutatni főhatóságunk a nm. kormánynak azt az összeget, a mi az 1848. XX. t.-cz. értelmében követelhető az államtól. Legyen rendkívüli konventi ülés, mert a késedelemben nagy veszedelem rejlik.

3. Ohajtjuk azt, hogy minden papi és tanítói díjlevélben foglalt nyerstermény és szolgálmány épen az egyházi adó-reform szerencsésebb és könnyebb megoldása tekintetéből készpénzre legyen változtatva. Ennek keresztülvitelére sohasem volt olyan kedvező idő, mint most, a mikor népünk terhének könnyítéséről van szó. Az irányítást itt eszközölje a zsinat, a megoldást eszközöljék az egyházak egy készítendő világos szabályrendelet értelmében. Végül az egyház egyeteme gondoskodjék olyan — akár egyházi, akár polgári pénzbeszedő közegről, — a kinek kezében legyen hatalom, hogy biztosan és idejében megkaphassák a belhivatalnokok jól megérdemelt fizetéseiket.

E határozati javaslat egyhangulag elfogadtatik s felterjesztetik a nt. egyházmegyei közgyűlés elé pártolás és megfelelő intézkedés végett.

Felolvasónak tanulságos időszerű felolvasásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

V. szám.

Doktor Gyula sajó-kazinczi lelkész „Egyházi törvényeink alkalmazása“ czimen felolvasást tart, melynek kapcsán indítványozza, hogy kéressék fel a nt. egyházmegyei közgyűlés, hogy tudásával, bölcsességével hasson oda, hogy egyházi törvényeink valahára érvényesíttessenek; köziragztatási és bíraskodási eljárásainkban, s az egyházak, lelkészek és presbytériumok törvényszerinti eljárásai, intézkedései jövőben nagyobb figyelemben részesíttessenek a legtöbbször helytelen, igaztalan és törvénytelen magánpanaszokkal szemben.

Ezen felolvasás meghallgattatván, tudomásul vétetik.

VI. szám.

Szuhay Benedek kápolnai és Kerekes János barczikai lelkészek indítványozzák, hogy a Nemes Mihály jeles festőművész által tervezett s a „Magyar Szó“ 166. számában közölt három papi egyenruha tervezet közül értekezlet válaszszon ki egyet, mely legjobban megfelel izlésének s egyuttal mondja ki, hogy a kiválasztott egyenruha viselése hivatalos alkalommal, minden lelkészre nézve kötelező, hogy így külsőképen is emeltessék az ev. ref. papi-testület tekintélye.

Értekezlet, miután a tervezetekkel ismerős, egyhangulag határozatilag kimondja, hogy a közölt tervezetek közül papi hivatalos ruha gyanánt a harmadik számút fogadja el azon hozzáadással, hogy ahoz még zsinór deréköv is használandó, míg ellenben a tervezeten levő kucsma — mint alkalmatlan — mellőzendő, hanem e helyett félmagas keményteteljű papos kalap viselendő.

Pártolás végett e jegyzőkönyvi pont felterjesztetik a nt. egyházmegyei közgyűléshez, hogy indítsa meg az oly annyira üdvös országos mozgalmat a kicsinyesnek látszó ref. papi ruha kérdésében. Ha pedig e mozgalom eredménytelen lenne, mi felső-borsodi lelkészek magunkra nézve kötelezőnek tartjuk a 3-ik számú papi ruha tervezet elfogadását és megcsináltatását.

VII. szám.

Botos József az elnöki megnyitó hatása és saját tapasztalata alapján indítványozza, hogy jövőben a lelki gondozás sikeresebb alkalmazása tekintetéből vasárnap délutánonként ne csak a leányok, de a fiuk is marasztaltassanak fel lelkipásztor által a templomhan vallás-oktatásra, mivel ezeknek sokkal nagyobb szükségük van a lelkigondozásra, mint a leányoknak is.

Értekezletünk nemcsak elvben, de gyakorlatban is elio-gadja a fölvetett s a legtöbb helyen eddig is sikerrel gyakorolt lelkigondozási módot s megfelelő intézkedés végett ez indítványt fölterjeszti s ajánlja az ifjusági egyesületek mielőbbi felállításának kérdését is.

VIII. szám.

Bodnár István egy esetből kifolyólag indítványozza, hogy halottaink temetése alkalmával mindenütt hozzuk be azon föl-emelő, lebilincselő szép szokást, hogy a tisztességtevő halotti gyülekezet együttesen énekeljen, nehogy csak az egyh. énekkar, vagy pedig az énekvezér 5—6 gyermekkel való éneklése foglalja el egészen a halotti istenitisztelet lényeges részét.

Ez indítvány közhelyesléssel találkozott s ennek életbe-léptetésére úgy a lelkészi és tanítói kar, mint a nt. egyház-megyei közgyűlés figyelme felhivatott.

IX. szám.

Szuhay Benedek az elnöki megnyitó hatása alatt fölveti azon kérdést, miszerint helyeselhető-e, hogy a lelkész-képzés jövőben a mai hasznossági elv szem előtt tartásával nem első sorban fordít gondot a szorosán vett tudományos és erkölcsi szempontokra, hanem a jog és a gazdasági ismeretek föltétlen tudását is megköveteli a héber és görög, mint az ó- és újszövetségi nyelvek rovására?

Értekezletünk, hogy még csirájában elfojtsa azt az eléggé el nem ítéltető törekvést, mely még a lelkész-képzést is jövőben a hasznossági elvek szem előtt tartásával akarja megvalósítani, határozottan tiltakozik minden e nemű törekvés ellen, mert szentül meg van győződve a felől, hogy a prot. lekipásztornak a komoly tudomány és az erkölcsi tisztaság volt mindenkor legfőbb ékessége s ez legyen a jövőben is, mivel nekünk jövőben sem kitünő gazdákra, de sokkal inkább tudományosan képzett lelkes apostolokra van szükségünk.

X. szám.

Ugyancsak Szuhay Benedek fölveti azon kérdést, hogy mivel a közelgő zsinatra tagokat kell választani, nem jó volna-e a régi rendszer helyett a lajstromos szavazást alkalmazni egyház-kerületünk összes egyházaiban?

Értekezletünk e fölvetett indítványt egyhangulag elfogadja, hogy a bizalom minél szélesebb alapokra legyen fektetve s a valódi protestáns elv is diadalra jusson s midőn ezt kimondja, fölkéri az nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy e fontos kérdésben ily értelemben állást foglalni méltóztassék.

XI. szám.

Szuhay Benedek főjegyző jelenti, hogy a multi értekezleti közgyűlés határozata értelmében a beérkezett papok és világi hivatalnokok életrajzát olvashatólag lemásolta s azt a közgyűlésnek bemutatja. Úgyszintén jelenti, hogy a tartott emlékbeszédek sajátkezűleg mind be vannak írva s az emlékkönyv nála lesz. Végül jelenti, hogy az érdemkönyv b. e. Tóth Menyhértnek megküldetett s valószínű, hogy már Mindszenti Imre lelkésztársunk kezei között van.

E jelentések tudomásúlvétele mellett főjegyzőnek az utalványozott 100 koronán kívül az életrajzok lemásolásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

XII. szám.

Szuhay Benedek papi főjegyző indítványozza, hogy a „Magyar Szó“ politikai napilap szerkesztősége értekezleti közgyűlésünk kebeléből jegyzőkönyvi pontban üdvözöltessék azért a bátor, alkuvást nem ismerő tiszta szabadelvű egyházpolitikai magatartásáért, mely küzdelemben a protestáns érdekek figyelembevételével az 1848. XX. t.-cz. mielőbbi megvalósításának nagy gondolatával már eddig is elévülhetlen érdemeket szerzett magának.

Közgyűlésünk egyhangu lelkesedéssel ez indítványt elfogadva kijelenti, hogy a megindult felekezeti viszonyok között egyes-egyedül ez a lap az, mely a tiszta szabadelvű eszméket írta zászlajára, mely rettenthetlen bátorsággal tud és akar is küzdeni a magyarság s ebben a protestantismus megmentéseért, boldogabb jövőjeért. S midőn ezt büszkeséggel ismeri el, kívánja, hogy az eddigi rögös úton haladjon tovább teljes biztonsággal, teljes diadallal, teljes dicsőséggel. Kibontott lobogójára mi fölesküdtünk S mint hűséges katonák, e lobogót kezéből kicsavarni semmi körülmények között nem engedjük. Nem! Mert jelszava a mi jelszavunk, egyházpolitikai hitvallása a mi hitvallásunk.

XV. szám.

Olvastatott Sáfrán Mihály és Sáfrán Lajos lelkészek kérése, melyben az első öreg korára s gyakori betegségére való hivatkozással arra kéri közgyűlésünket, hogy ő egyszersmindenkorra mentessék fel az értekezletekre való köteles menetelről s kéri mindkét lelkész a mult tavaszi 4 korona birság törlését.

Közgyűlésünk régebbi határozatához ez alkalommal is feltétlenül ragaszkodik; senkit egyszersmindenkorra fel nem ment; az egyházmegyei közgyűlés által is megerősített birságokat el nem engedheti, mivel nem is hatáskörébe tartozik. A közgyűlésről való elmaradásuk e levél által igazoltatik. Jövőre azonban mindkét lelkész a jó rend szem előtt tartásával, távolmaradását esetről-esetre igazolni köteles

XIV. szám.

Több tárgy nem lévén:

a gyűlés zárimával 1 óra után bevégeződött.

E jegyzőkönyv 1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. pontjait jegyzette:

Az 5., 6. sz. pontokat:

Szuhay Benedek.

ért. jegyző.

Dakó Lajos

h. jegyző.

A jegyzőkönyv tartalma.

1. A közgyűlés megnyitják.
2. Esperesi félévi jelentés felolvastatik.
3. Közgyűlés tárgysorozata kinyomatik.
4. Távollevők igazoltatnak.
5. Köszönő levelek fölolvastatnak.
6. Okleveles tanítók beerősítettnek s esküt tesznek.
7. Ideiglenes tanítók tud. vétetnek.
8. Bényei Dániel id. kondói tanító szintén 1 évre tudomásul vétetik.
9. Keresztes Jenő vámosi tanító megválasztása nem vétetik tudomásul.
10. A lelkészi értekezlet jkönyve indítványai felolvastatván, elfogadtatnak.
11. Tanügyi bizottság jkönyve felolvastatván, indítványai elfogadtatnak.
12. Tanító-testület jkönyve felolvastatik.
13. A visnyói egyház iratai a II-dik tanítói állás megerősítése végett pótlás végett visszaadotnak.
14. A bánfalvai egyház énekvezérének díjlevele betérjesztetik.
15. Abod 150 frt segélyre ajánltatik, mint missiói egyház.
16. Abod az egyházlátogatóság figyelmébe ajánltatik.
17. Felszentelésre két ifju lelkész ajánltatik.
18. Tőkéssegélykérvények sürgősségi sorrendje.
19. Bartha Mihály lelkész a vámosi egyházzal kötött termény megváltási jkönyvét betérjeszti, az elfogadtatik.
20. Kasza Ferencz-féle hagyatékról a végrendelet betérjesztetik.
21. Demeter Bertalan bódvai és Kazay Sándor lászlófalvi lelkészek beiktatása tudomásul vétetik.
22. A varbói lelkészi hivatal átadását küldöttség bejelenti.
23. A szakácsi egyház jövője felől intézkedés tétetik.
24. Az egyhm. gyámtár ujonan átdolgozott alapszabályai felülbírlás végett a gyámtézeti választmányhoz áttétetnek.
25. A hangácsi lelkész a parochia-épitkezés ügyében jelentést tesz.
26. A szendrői vitás tanítói kamaraügy elintézését nyert.
27. A szuhogyi tanító vitás legelő ügyében a további eljárás beszünttetetik.
28. Némedy József kérése a gyámtári tartozására nézve teljesítettik.

29. A ládbessenyői presbyterium jelentése tudomásul vétetik.
30. A f.-barczikai egyház iskolaépítési ügye.
31. A s.-kazinczi presbyterium jelentése tudomásul vétetik.
32. A lászlófalvi egyház számadása megerősítettik.
33. A varbói egyház állapota felől elnökség jelentést tesz.
34. Kurdy István bódvai tanító kérése megadatik.
35. A közalapból segílyt kérő egyházak kérvényei elbirálatnak.
36. Szuhay Benedek indítványa pártfoglaltatik.
37. A paraszniai iskolaépítés ügye.
38. Svingor József panasza a szt. István nap megünnepléséről.
39. A lászlófalvi lelkész jelentése tudomásul vétetik.
40. A vadnai egyház adásvételi szerződése felterjesztetik.
41. Bábonny templomra történt kivetése megerősítettik.
42. Rudobányai jelentés felolvastatott.
43. Székely Lajosnak martonyi tanítói állásáról való lemondása tudomásul vétetik.
44. F-Barczika adásvételi szerződése visszaadatik.
45. Herczeg János dédesi gondnok ügye.
46. Belügyminiszteri rendelet a kiskoru vagyonnal birók anyakönyvi kiadványai érdekében.
47. Szondy-Kenessey alapítvány kamata Lászlófalva és Damak között egyenlő arányban megosztatik.
48. Ózdi missiói jelentés felterjesztetik.
49. Rozgonyi László kérvénye tanítói fizetés kiszolgáltatásáról.
50. Esperesi bejelentés tudomásul vétetik.
51. Beregszászy Ferencz meszesi lelkész kérelme megfelelő eljárás végett a bíróságokhoz utasittatik.
52. Sáfrán Lajos ládbessenyői lelkész lemondása elfogadtatik; de a gyám-tárnak tagja marad.
53. Utasítás a lelkészeknek, presbyteriumoknak több rendbeli ügyben.
54. Több lelkész be nem felelés miatt megrovatik.
55. Parochialis kérvények ügye a visitorok figyelmébe ajánltatik.
56. Segélyt kérők áttétetnek a bizottsághoz.
57. Egyházlátogatók kiküldetnek.
58. Kerületi képviselők megválasztatnak.
59. Jövő közgyűlés helyéül F.-Nyárad tüzetik ki.
60. Jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

Közigazgatási birósági ügyek.

- I. A szendrői lelkészválasztás megsemmisítettik.
- II. A f.-nyárádi és dövényi egyházak közötti vitás ügy.
- III. Berecz Bertalan f.-nyárádi gondnok követelési ügye.
- IV. Balogh István és társa s.-kazinczi lakosok felebbezése lelkészi fizetés ügyben.

- V. Tardi József lászlófalvi egyháztagnak felebbezési panasza párbér ügyben.
- VI. Réthy Bertalan volt szt.-jakabi tanító fakövetelési ügye a szt.-jakabi egyház ellen.
- VII. Özv. Eperjessy Ferenczné fakövetelési ügye a mályinkai egyház ellen és viszont.
- VIII. A mályinkai egyház követelési ügye Dudás Kulcsár Sámuel iskola-gondok ellen.
- IX. Időszaki tanács megalkotása.

Függelék.

Lelkész-értekezleti jegyzőkönyv.

